

Vlaams
Parlement

vergadering **C110**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 4 februari 2020

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneeckhout aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanwezigheid van Vlaanderen op het World Economic Forum in Davos – 1049 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de deelname van de minister-president aan het World Economic Forum in Davos – 1073 (2019-2020)	4
VRAAG OM UITLEG van Philippe Muyters aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het handels- en investeringsakkoord tussen de Europese Unie en Vietnam – 1056 (2019-2020)	11
VRAAG OM UITLEG van Philippe Muyters aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Waalse standpunt met betrekking tot de Mercado Común del Sur (MERCOSUR) – 1062 (2019-2020)	15
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de buitenlandse investeringen in Vlaanderen – 1050 (2019-2020)	18
Bijlage	20
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de veiligheidsmaatregelen voor Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland naar aanleiding van de uitbraak van het coronavirus – 1193 (2019-2020)	22
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opportuniteiten van de nieuwe nachttrein voor het Vlaamse toerisme – 1009 (2019-2020)	25
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het bewonersonderzoek in de kunststeden door Toerisme Vlaanderen – 1037 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het nieuwe bewonersonderzoek van Toerisme Vlaanderen – 1187 (2019-2020)	27
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de mogelijkheden van het fietstoerisme – 1074 (2019-2020)	32

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impact van het coronavirus op het toerisme

– 1114 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impact van het coronavirus op het toerisme

– 1167 (2019-2020)

34

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Van Eyckjaar

– 1186 (2019-2020)

37

**VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanwezigheid van Vlaanderen op het World Economic Forum in Davos
– 1049 (2019-2020)**

**VRAAG OM UITLEG van Bart Tommelein aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de deelname van de minister-president aan het World Economic Forum in Davos
– 1073 (2019-2020)**

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister-president, twee weken geleden was u te gast op het World Economic Forum (WEF) in Davos, dat beschouwd wordt als de hoogmis voor informele contacten tussen wereldse leiders en zakelijke leiders.

Klimaat was een centraal thema op de top en dat kunnen we enkel toejuichen. Dat duidt er toch op dat de organisatoren van het forum beseffen dat de klimaatuitdagingen waar de wereld voor staat, niet ondergeschikt zijn aan zakelijke belangen en het maken van winst, en dat is een teken dat we toch een beetje op de goede weg zijn.

En het World Economic Forum staat hierin niet alleen. Tegelijkertijd, aan de andere kant van Zwitserland, in Bazel, stelde de Bank voor Internationale Betalingen (BIB) een nieuw rapport voor waarin gewaarschuwd wordt voor de gevolgen van de klimaatcrisis. De traditionele wiskundige modellen waarmee geanticipeerd wordt op de financiële crisissen volstaan niet om de gevolgen van de klimaatverandering in te schatten, en dat is toch zorgwekkend. Het rapport van de BIB spreekt van een 'groene zwaan', naar analogie met 'zwarte zwanen': dat zijn extreme gebeurtenissen die niemand zag aankomen, maar die wel desastreuze gevolgen kunnen hebben. Een 'groene zwaan' noemt de BIB nog gevaarlijker, omdat ze niet te vermijden is.

Het mag duidelijk zijn dat de onheilsprofeten waaraan de Amerikaanse president Trump refereerde tijdens zijn toespraak in Davos, niet enkel de Greta Thunbergs van deze wereld zijn. De haute finance en de zakelijke wereldtop vragen aan de wereldleiders klaar en duidelijk om snelle en ambitieuze klimaatmaatregelen te nemen.

Vandaar dat wij toch een aantal vragen hebben, enerzijds over de deelname aan het forum in Davos, anderzijds over de insteek rond de klimaatuitdaging.

Hoe kijkt u zelf terug op uw bezoek aan Davos? Het was de eerste keer dat u er kon zijn, vindt u het belangrijk om er als Vlaams minister-president aanwezig te zijn?

Welke formele en informele contacten hebt u er gehad? Waren die vooral politiek of zakelijk? Waren ze nuttig op korte of langere termijn? Dit sluit ook aan op een andere vraag die door mijn collega gesteld ging worden.

Is het centraal stellen van klimaat op een top als het WEF voor u een teken dat de economische wereld vragende partij is voor een ambitieuzer klimaatbeleid?

Kreeg u tijdens uw zakelijke en politieke, informele of formele contacten in Davos ook de boodschap dat klimaatambities niet minder belangrijk zijn dan zakelijke of financiële belangen? Trekt u daar conclusies uit?

Hoe kijkt u naar het rapport van de BIB? Is het voor u een signaal om een tandje bij te steken inzake klimaat? Hoe wilt u dat op Vlaams en op Europees niveau opnemen?

Voelt u zich als beleidsmaker niet wat voorbijgestoken door de zakelijke wereld die klimaatmaatregelen urgenter lijkt te vinden dan de politieke wereld?

Vindt u in de druk vanuit de zakelijke en financiële wereld een draagvlak om bepaalde maatregelen te treffen die soms wat onpopulair kunnen zijn, maar op dit moment absoluut noodzakelijk zijn? Hoe kunnen we bondgenoten zijn van die zakelijke en financiële wereld?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, twee weken geleden werd de jaarlijkse meeting van het World Economic Forum in het Zwitserse bergdorpje Davos georganiseerd. Tijdens die meeting komen honderden politici, bedrijfsleiders, academici en andere internationale stakeholders van over heel de wereld samen. Net zoals uw voorgangers bent u afgereisd naar Davos om deel te nemen aan publieke debatten en om de nodige bilaterale contacten met buitenlandse politici en leiders van internationale bedrijven te leggen. De vorige Vlaamse Regering voorzag in Davos voor het eerst een zogenaamde Flanders Room, waar bilaterale gesprekken terecht op een discrete en vertrouwelijke manier konden worden gevoerd.

Hoewel Davos in de eerste plaats een economisch forum is, is dit jaar het hoofdthema de klimaatproblematiek. Dat hoeft niet te verwonderen, gelet op de uitdagingen die het veranderende klimaat met zich meebrengt, niet het minst voor de industriële sector. Het belang van innovatie om te evolueren naar een koolstof-neutrale sector kan niet genoeg onderstreept worden. Ook deze regering wil terecht en volop inzetten op investeren in innovatie.

Daarnaast konden we ook ervaren dat we voor een uitdagende periode staan met betrekking tot de onderhandelingen over het handelsakkoord tussen de EU en de VS. We hebben dat hier in de commissie al eerder besproken. Ook nu weer ging dat bij monde van de Amerikaanse president gepaard met de nodige dreigementen.

De aanwezigheid van Vlaanderen op dit internationale netwerkevent, net zoals de aanwezigheid van de federale overheid, is uiteraard niet vrijblijvend. U had ongetwijfeld een druk schema met het oog op de verdediging van onze Vlaamse economische belangen. Ik ben dan ook benieuwd naar uw evaluatie van de Vlaamse aanwezigheid op het forum.

Hoe was de Vlaamse delegatie in Davos samengesteld? Kunt u dit duiden?

Kunt u toelichten welke contacten u hebt gehad, zowel politiek als economisch? Hoe evalueert u deze contacten? Op welke manier kunnen die een meerwaarde betekenen voor het Vlaamse beleid? Welke concrete gevolgen zullen aan deze contacten worden gegeven de komende maanden?

Op welke wijze werd er samengewerkt met de federale delegatie? Welke concrete resultaten heeft deze samenwerking voor Vlaanderen tot gevolg?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Voorzitter, collega's, ik ga de twee eerste vragen van de heer Vaneeckhout en de vragen van de heer Slagmulder samen beantwoorden, want ze hadden een gelijkaardige insteek.

Zoals u terecht zegt, bereidden Flanders Investment & Trade (FIT) en het Departement Buitenlandse Zaken de zending naar Davos voor. Het is traditioneel de

bedoeling dat ik als minister-president van Vlaanderen in hoofdzaak een individueel programma afwerk. Dat programma bestond uit twee politieke contacten en zestien contacten met toplui van internationaal actieve bedrijven.

Gelet op de eerder aangehaalde doelgroepen bestond de delegatie net als vorig jaar uit de CEO van FIT, de directeur Invest van FIT en een beleidsmedewerker van het Departement Buitenlandse Zaken. Dit jaar werd de delegatie ook nog aangevuld met mijn kabinetschef en mijn woordvoerder.

Mijn agenda was, zoals hierboven aangegeven, gevuld met vooraf vastgelegde gesprekken met zowel politieke leiders als bedrijfsleiders, en daarnaast geeft Davos je natuurlijk de gelegenheid om een aantal mensen die je in het dagelijkse leven niet zomaar tegenkomt, op een informele manier te ontmoeten. Er waren dus twee politieke contacten en zestien contacten met leiders van grote bedrijven op voorhand ingepland.

Voor de bedrijven ging het enerzijds om het topmanagement van internationale bedrijven die reeds in Vlaanderen actief zijn en anderzijds om beslissingsnemers van internationale spelers die mogelijk interesse hebben om naar Vlaanderen te komen. Het merendeel van deze gesprekken vond plaats in de Flanders Room, waar ik, geflankeerd door mijn experts, een open en concrete conversatie kon hebben met al die beslissingsnemers.

Ook de politieke contacten vonden plaats in de Flanders Room. Dit jaar sprak ik met de heer Jüri Ratas, de eerste minister van Estland, en de heer François Legault, de eerste minister van Québec. Estland en Québec zijn reeds jarenlang partners van Vlaanderen en de samenwerking bestrijkt zowel economische als culturele, academische en andere domeinen. Naast deze bilaterale contacten nam ik ook deel aan enkele informele netwerkmomenten. Voor het eerst organiseerde Vlaanderen zelf ook een netwerkvond voor een gemengd publiek van bedrijfsleiders. Ik was aangenaam verrast door deze contacten. De leiders van bedrijven die reeds in Vlaanderen actief zijn, zijn allen erg tevreden over de prestaties van hun filialen. Vooral de productiviteit en het talent van de werknemers alsook het innovatieve karakter dat in Vlaanderen heerst, worden als erg positief naar voren geschoven.

Het uniek ecosysteem met een sterke aansluiting bij de Vlaamse speerpuntclusters en strategische onderzoekscentra vormt een duidelijke meerwaarde, naast onze meer klassieke troeven inzake logistiek en centrale ligging.

Uiteraard zijn ook een aantal pijnpunten aangekaart. Niets des mensen is perfect. Ik zal dat bespreken met de Vlaamse Regering, maar ook aankaarten bij de Federale Regering en bij de Europese Commissie. Vanwege het vertrouwelijk karakter van die gesprekken kan ik hierover niet in detail treden.

De eerste twee dagen van de week was ik in Auschwitz en Krakau. Ik ben slechts op de avond van 21 januari 2020 naar Davos kunnen doorreizen. Ik heb de Belgian Power Reception, die dit jaar uitzonderlijk al op dinsdagavond plaatsvond, helaas niet kunnen bijwonen. De delegatieleden van de administratie, zowel van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen als van het Departement Buitenlandse Zaken, waren wel aanwezig. Verder werken de federale ministers, net als ik, elk een eigen programma af. Ik verwijs graag in het algemeen naar de continue samenwerking met de federale diensten gedurende het hele jaar met betrekking tot investeringsdossiers die een federale aanvulling vergen, fiscaliteit, sociale zekerheid en de toegang tot het grondgebied.

De Flanders Room is vorige keer voor het eerst geïnstalleerd. Wie zich dat fysiek wil voorstellen, moet weten dat het gaat om een hotel dat een beetje buiten het centrum van Davos ligt. Daar zaten we in de kelder. Al die mensen hebben de weg gevonden, maar ik heb op het einde nog met de hoteluitbaters gesproken en we

hebben de toezegging gekregen dat volgend jaar de skiwinkel op het gelijkvloers tot de Flanders Room zal worden omgevormd. Nu was het veeleer de 'Flanders Dark Room'. (Gelach)

Die Flanders Room zal dan wat meer exposure krijgen. We zullen niet uitpakken zoals de grote firma's dat in het centrum van Davos doen, maar ik wil hier toch iets meer exposure aan geven.

Mijnheer Vaneekhout, u hebt een hele reeks vragen gesteld over de koppeling aan de klimaatuitdagingen. De Bank voor Internationale Betalingen heeft ervoor gewaarschuwd dat de centrale banken de wereld niet opnieuw kunnen redden als de extreme klimaatscenario's werkelijkheid worden. Ik heb het volledig rapport zelf nog niet kunnen doornemen, maar dit is vast en zeker een duidelijk signaal.

Het is goed dat het World Economic Forum dit thema voor het voetlicht heeft gebracht en de nadruk heeft gelegd op de wereldwijde actie die nodig is om een omslag te maken. Het kan evenwel niet dat de industrie bij ons wegtrekt om in andere landen met veel zwakkere milieuregels te produceren. Daar worden de wereld en het klimaat niet beter van.

In Davos komen topspelers en hun beslissingsmakers uit diverse sectoren samen. Ze kunnen er innovaties bespreken en nieuwe samenwerkingsverbanden smeden. Dat is nodig als we tegelijkertijd onze klimaatambities willen halen en onze industrie en de maatschappelijke welvaart willen vrijwaren. De zakelijke wereld spreekt me hierover aan en wil vooruit naar een CO₂-neutrale werking. Dit vergt echter grote investeringen, wat vooral moeilijk is voor de energie-intensieve industrie, waar wij er in Vlaanderen nog heel wat van hebben. Er is een groot draagvlak voor die investeringen, maar dan moeten er bepaalde aanpassingen aan de kostprijs van energie komen, zodat het vrijgekomen geld voor die investeringen kan worden gebruikt.

Door dat draagvlak bij de industrie en de zakelijke wereld zie ik geen contrast met, maar een versterking van onze aanpak van het klimaat. We hebben net altijd gesteld dat we samen met het bedrijfsleven in innovatie en wetenschappelijk onderzoek moeten investeren. We moeten investeren in oplossingen die niet enkel in Vlaanderen een effect hebben, maar die we kunnen investeren naar heel de wereld en zeker naar de grote vervuilende landen. Het is daar dat de lamp brandt. Ik zie in de aandacht van de industriële en economische wereld voor de klimaatuitdagingen een bevestiging van onze politiek, niet dat dit er haaks op zou staan.

Ik ben zeer blij dat het bedrijfsleven gigantische inspanningen levert om technologische ontwikkelingen te maken en om oplossingen te bieden voor de uitdagingen waar we met zijn allen voor staan. Ik geloof meer daarin dan in wat u maatregelen noemt die in het begin onaangenaam zijn. Ik geloof niet in het plat belasten, in paniekzaaiërij of in het mensen angst en schuldcomplexen aanpraten. Ik geloof wel in vooruitgang en innovatie.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik geloof ook niet in paniekzaaiërij of in plat belasten. Ik geloof in een strategie om samen een antwoord te zoeken op een van de grootste uitdagingen van deze tijd. Ik zal altijd met deze attitude in deze commissie en het parlement blijven zitten. U kunt daarop rekenen en ik reken ook op u om er samen werk van te maken.

Ik heb nog een paar extra vragen. Ik heb vernomen hoe de voorbereidingen gebeuren en dat ze onder andere door FIT worden getrokken. Is er ook een evaluatie ten gronde gepland door die actoren? Op welke manier zal dat gebeuren? Kunnen

wij inzage krijgen in de conclusies? Ik begrijp dat het moeilijk is om de zeer concrete pijnpunten die in de zakelijke contacten aan bod komen, open en bloot op tafel te leggen. Ik kan me daar nog bij neerleggen, maar ik denk toch dat het interessant is. Er zijn soms wat debatten over Davos: is het de goede methodiek? Moet in een democratie dit debat niet publiek worden gevoerd? Het is een van de redenen waarom ik er hier vragen over wil stellen. Het is goed om er op een volwassen manier mee om te gaan en dat er toch een soort van publieke evaluatie komt zodat we kunnen nagaan hoe je hiermee verder aan de slag kunnen gaan.

Zijn er in die pijnpunten concrete zaken waarvan u zegt dat u er echt mee aan de slag moet gaan? Ik wil niet weten welke die pijnpunten zijn, laat staan welk bedrijf of welke leider dit heeft aangebracht, maar zijn er concrete werkpunten waarvoor u op korte termijn een bijsturing wilt doen, en antwoord wilt geven, mee aan de slag wilt gaan, wanneer het gaat over ons beleid, niet over een zeer concreet dossier?

Wat de link met de zakelijke economische wereld en de klimaatuitdaging betreft: op welke manier neemt u, als Vlaanderen, op zo'n forum mee 'the lead'? We hebben hier al vaak van gedachten gewisseld over het geloof dat wij als Vlaanderen het niet op ons eentje zullen oplossen, maar dat we in een internationale en Europese samenwerking een antwoord moeten geven. Is er afstemming op federaal en Europees niveau, ook rond het Forum in Davos, om een gezamenlijke strategie te ontwikkelen?

Ik ga mee in de bezorgdheid die u hebt geschetst, namelijk dat we de goede technologie die er is, niet mogen inruilen voor import van vervuilende technologie uit het buitenland. Wij hebben er natuurlijk een omgekeerde visie over, in die zin dat wij via handelsakkoorden en andere een dynamiek willen ontwikkelen waarbij de internationale wereld meer en meer stappen zet in onze richting en dat we dus toewerken naar een level playing field. Is er in Davos een link gelegd met de totstandkoming van handelsakkoorden enzovoort? Ik loop al een beetje vooruit op een andere vraag die deze namiddag op de agenda staat, maar wij denken dat dit echt het instrument is om tot een level playing field te komen en onze sectoren een hart onder de riem te steken. Op een aantal gebieden doen we het goed, maar we mogen niet in de status quo blijven hangen en moeten een stap vooruit zetten.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, ik heb geen verdere vragen. Ik dank u voor uw uitleg. We zullen dit uiteraard verder opvolgen. We hopen dat u volgend jaar niet meer in een darkroom moet zitten maar in een volwaardige Flanders Room.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Minister-president, ik heb zelf nooit de mogelijkheid gehad om eens naar Davos te gaan, niet naar de meetings, maar ook niet om te skiën. Ik heb van de vorige minister-president altijd te horen gekregen dat het een ongelooflijke opportuniteit was, niet alleen om een aantal mensen van een zeer hoog niveau, zowel mensen uit de politieke wereld als uit de bedrijfswereld die je anders zelden of moeilijk kunt zien, te ontmoeten, maar ook om een inschatting te krijgen van de trends die op ons afkomen voor het volgende jaar. De heer Vaneeckhout sprak over het klimaat als een belangrijk thema dat ze zelf naar voren hebben gebracht. Hebt u in de contacten die u hebt gehad en de zittingen die u hebt gevolgd, nog trends opgemerkt die u misschien niet onmiddellijk had verwacht maar die toch prominent naar voren kwamen?

Kon u aanvoelen of er meer optimisme dan wel pessimisme vanuit de bedrijfswereld en de politieke wereld voor de toekomst is? Wat is uw aanvoelen?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik wil mij zeker aansluiten bij wat de heer Muyters heeft gezegd, over de sfeer. Uiteindelijk ga je naar zo'n economisch forum en kom je terug met een bepaald gevoel: 'Hoe voelt dit aan? Wat heb ik nu meegenomen?' Het is zeker belangrijk om in het kader van het forum in Davos diverse bilaterale contacten te leggen omwille van de Vlaamse economische belangen. Wat betreft de Flanders Room is het blijkbaar letterlijk zo dat we een trapje hoger gaan: binnenkort gaan we naar de gelijkvloerse verdieping, wat goed nieuws is, minister-president.

Maar u sprak dus over bilaterale contacten met de eerste minister van respectievelijk Estland en Québec. Dat leidt mij tot de bijkomende vraag. Hoe komen die contacten tot stand? U zei dat we al goede contacten hadden met die gebieden. Is er een soort van prioriteitenlijst van landen of regio's of wordt dat ad hoc, naar aanleiding van de omstandigheden, beslist? Is er hierover ook overleg geweest met FIT, om die mogelijke prioriteitenlijst te bespreken? Of gebeurt alles eerder op basis van opportuniteiten? Hoe wordt beslist met wie u bepaalde contacten gaat leggen? Daar had ik graag iets meer over vernomen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel voor de bijkomende vragen.

Mijnheer Vaneekhout, er is niet echt een evaluatie gepland, maar per contact is er wel de nodige follow-up. Elk contact is natuurlijk wat het is: sommige contacten zijn heel interessant, andere bevestigen alleen de goede samenwerking die er al was. Niet elk gesprek leidt dus tot een heel concreet plan van aanpak waarvoor de nodige follow-up moet worden voorzien, maar er waren zeker wel een aantal interessante contacten.

Aan de drie vraagstellers moet ik wel zeggen dat ik dit jaar maar 2 dagen in Davos ben geweest. Nu heb ik eerst de herdenking van de bevrijding van Auschwitz 75 jaar geleden bijgewoond en ik moet wel zeggen dat het een cultuurschock was om van Auschwitz door te reizen naar Davos. Volgend jaar ga ik ervoor zorgen dat ik daar 3 dagen kan blijven, want in Davos heb je die 3 dagen nodig. Nu heb ik voornamelijk bilaterale contacten gehad, maar heb ik weinig deelgenomen aan de sessies. Volgend jaar ga ik mijn programma anders indelen, want er waren sessies die, althans op papier, zeer interessant leken.

Is Davos nu de juiste methodiek? Ik denk het wel, om twee redenen. Je kunt daar gesprekken hebben die je zonder Davos misschien ook zou hebben, maar waarvoor je dan wel de halve werelddol moet afreizen, wat uit ecologisch perspectief niet echt interessant is. Een aantal andere gesprekken zou je zonder Davos dan weer nooit hebben. Ik wil nog eens verwijzen naar de cijfers die we gepubliceerd hebben over buitenlandse investeringen in Vlaanderen in 2019, want 2019 was weer een recordjaar. Dat is niet mijn verdienste, maar de verdienste van de vorige ploeg. Of dat een gevolg is van Davos, zult u mij niet horen zeggen, maar de gehele politieke aanpak van FIT, waar Davos een onderdeel van is, heeft wel resultaat. Het doet mij een beetje denken aan een vraag die ooit gesteld werd aan de marketingmanager van Coca Cola. Ooit hebben ze die man gevraagd of hij niet te veel geld weggooide met zijn vele campagnes en hij antwoordde: 'De helft van mijn campagnegeld is weggesmeten geld, maar ik weet niet welke helft.' Daarmee wil ik alleen maar zeggen dat de 87e affiche of de 96e radiospot misschien wel geen effect heeft, maar dat niets doen al helemaal geen effect heeft. De volledige aanpak van de vorige regering heeft geleid tot een record aan buitenlandse investeringen in Vlaanderen. Onder het motto 'Never change a winning team', moet je ook geen 'winning policy' gaan veranderen. Ik denk dus dat Davos wel degelijk een onderdeel is van een goede methodiek.

Ik wil wel één zeer concreet pijnpunt met jullie delen: onze industrie, zeker de energie-intensieve industrie, lijdt onder onze energieprijzen. Dat is zeker iets waar we naar moeten kijken. Ik hoor minder klachten over de arbeidskost, maar wel over de energiekosten. Ik denk dat we daaraan moeten werken.

Mijnheer Vaneekhout, u hebt me ook gevraagd op welke manier we daar 'the lead' nemen. Op het World Economic Forum komen veel zaken samen en krijgen we indrukken, maar Davos staat niet los van de wereld voor of na het World Economic Forum. Dat is een geheel.

Mijnheer Muyters, ik heb geen nieuwe trends ontdekt. Er was aandacht voor technologische oplossingen voor het klimaat en voor de digitale revolutie, maar dat is niet nieuw. Dat waren de twee grote trends waarmee ik ben geconfronteerd.

In de zakelijke wereld overheerst optimisme. De relaties tussen de VS en China vormen natuurlijk een groot aandachtspunt, maar de zakelijke wereld ziet in de klimaatuitdaging en in de digitale revolutie ook opportuniteiten. Er is een gematigd optimisme.

Mijnheer Deckmyn, wat de politieke contacten betreft, wijs ik erop dat FIT er vooral voor de zakelijke contacten is. Op een bepaald ogenblik hebben we een deelnemerslijst gekregen en hebben we beslist wat interessant zou kunnen zijn. We moesten rekening houden met het feit dat ik er maar twee dagen was. Ik vond Estland interessant, want dat land is op het vlak van e-government echt een referentiepunt in de EU. Ik wil daar nog meer op inzetten en de contacten zijn gelegd om onze technische mensen bij elkaar te brengen en na te gaan wat we van elkaar kunnen leren.

De contacten met Québec zijn er gekomen op vraag van de minister-president van Québec. Het ging om het onderhouden van de lange vriendschapsrelatie tussen Vlaanderen en Québec.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister-president, ik heb nog een slotbeschouwing. Het is veelbetekenend dat de economische en zakelijke wereld tijdens een dergelijk evenement het klimaat als een uitdaging naar voren schuift. Dat is ongezien. Ik zou dan ook willen eindigen met een oproep aan alle bondgenoten in het Vlaams Parlement om een politieke en beleidsmatige context voor de Green Deal te creëren. Ik denk dat er veel bondgenoten zijn, maar helaas leven we in tijden waarin het beleid veeleer achterloopt dan vooroploopt. We moeten de ambitie hebben om dat economisch, ecologisch en sociaal potentieel te creëren. Ik geloof dat de economie van de toekomst enkel een gezonde economie zal zijn indien ze een antwoord op die andere problemen biedt en, omgekeerd, dat die uitdagingen grote economische kansen bieden.

Ik begrijp dat er geen een-op-eenlijn kan worden getrokken tussen de deelname aan het World Economic Forum en wat er daaruit komt. Die evaluatie valt moeilijk te maken op het vlak van de resultaten. Ik wil dat een link wordt gelegd tussen de economische uitdagingen, de klimaatproblematiek, de handelsakkoorden en het internationaal beleid. We mogen dat niet los van elkaar zien, want ik vrees dat we momenteel een beetje te veel achter de feiten aanlopen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Philippe Muyters aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het handels- en investeringsakkoord tussen de Europese Unie en Vietnam – 1056 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Minister-president, u hebt allicht ook gehoord en gelezen dat de commissie Internationale handel van het Europees Parlement twee weken geleden met een eigenlijk wel grote meerderheid een handels- en investeringsakkoord tussen de EU en Vietnam heeft goedgekeurd. Na die goedkeuring door die commissie, volgt deze maand nog het Europees Parlement, waarna de Europese lidstaten hun goedkeuring kunnen geven.

Het is een belangrijk geheel. Het gaat niet enkel om tariefvrije handel, wat op zich al interessant is, maar er is een belangrijk en omvangrijk hoofdstuk over duurzame ontwikkeling, iets wat we in de nieuwe handelsakkoorden telkens opnieuw zien terugkomen. Na de definitieve goedkeuring zal de handel tussen de EU en Vietnam voor sommige zaken meteen en voor andere zaken gefaseerd tariefvrij worden. Er is een speciale bepaling voor landbouwproducten, omdat is voorzien in een beperking van de tariefvrije export.

Maar daarnaast zijn er ook wettelijke, bindende afspraken rond de arbeidsomstandigheden en rond klimaat. Ik denk dat dat een heel goede methode is. Het klimaatakkoord van Parijs staat daar bijvoorbeeld ook als een van de bepalingen in de teksten.

Het akkoord garandeert ook de afschaffing van de dwangarbeid, het recht op verenigen, en die bepalingen zijn opschortend: als ze niet nageleefd zouden worden, blijft het akkoord ook niet bestaan. Ik denk dat Europa er op die manier voor zorgt dat wij naar mensenrechten, klimaat en arbeidsomstandigheden toe met handelsakkoorden een hefboom hebben op die verschillende vlakken.

Het belang van het handels- en investeringsakkoord is zeer groot, zoals ik al zei, omdat vandaag Europa al belangrijk is: na China, de Verenigde Staten en Zuid-Korea zijn wij een belangrijke handelspartner, vooral voor machines, automobielen en chemie. Er wordt geschat dat er een extra Vietnamese export naar Europa zou komen van een 15 biljoen euro, en 8,3 biljoen euro export van de EU naar Vietnam. Als je dat zou omzetten naar het aantal medewerkers of werknemers, betekent dat 116.000 extra jobs in Europa. De markt is ook niet te onderschatten, we spreken over 95 miljoen consumenten. Wat ook interessant is, Vietnam heeft een explosief groeiende middenklasse en een sterk groeiende economie. Maar naast het handelsluik zijn er ook maatregelen rond investeringsbescherming, ook dat is belangrijk.

Als ik wat inzoom op Vlaanderen, zie je dat Vlaanderen van de Belgische export naar Vietnam de grote massa heeft, 88,7 procent, en omgekeerd, in de Belgische import vanuit Vietnam halen we zelfs 97,42 procent. Ik denk dus dat de handelsrelaties met Vietnam duidelijk voornamelijk Vlaams zijn. Het is natuurlijk nog niet veel: als we kijken naar de totale aantallen is import en export vanuit en naar Vietnam nog beperkt in Vlaanderen, maar laat ons ervan uitgaan dat zo'n handelsakkoord daar een stevige boost aan zou kunnen geven. U hebt in het Vlaams regeerakkoord Vietnam ook als een van de prioritaire landen voor een samenwerkingsovereenkomst te sluiten voorzien. Toen we op 3 december 2019 vragen hebben gesteld rond China, zei u dat u ging proberen om een Vlaamse Azië-strategie te maken, en daar zit Vietnam dan ook bij.

Dit brengt me tot een vijftal vragen: uiteraard uw afweging over de goedkeuring die in de commissie plaatsgevonden heeft rond die samenwerking tussen Europa en Vietnam, en de vraag of u wat toelichting kunt geven over het akkoord en de impact op onze economie. Ook de vraag hoe onze bedrijven zich kunnen voorbereiden naar dat akkoord toe. Gaat u daar extra initiatieven nemen? Hoe kunnen we zorgen dat dat handelsakkoord zijn maximaal effect kan hebben hier in Vlaanderen? De vierde vraag gaat over de stappen die nu gezet moeten worden, na de goedkeuring door het Vlaams Parlement. En tot slot, in verband met die samenhangende Vlaamse Aziëstrategie: zijn daar al verdere stappen gezet? Maar ik kan mij inbeelden dat dat in veertien dagen nog niet echt veel grote stappen geweest zullen zijn.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De goedkeuring door de commissie Internationale handel van het Europees Parlement en de aanbeveling aan de plenaire vergadering om dit oordeel te volgen, is naar mijn aanvoelen goed nieuws. Het is afwachten of het Europees Parlement finaal instemt, maar deze stem is alvast positief. Daarmee komt de inwerkingtreding van het handelsakkoord steeds dichterbij. Ik verwelkom die akkoorden en geloof dat dergelijke overeenkomsten in tijden van toenemend protectionisme een sterk signaal uitsturen om het geloof in de vrijhandel en de internationale samenwerking te onderschrijven. Dit akkoord brengt dan ook veel opportuniteiten met zich mee voor bedrijven. De inhoud sluit ook aan bij het Memorandum van Overeenstemming tussen Vlaanderen en Vietnam, dat ondertekend werd in oktober 2018.

In aanloop naar de ondertekening van de vrijhandelsovereenkomst engageerde Vietnam zich ertoe om drie uitstaande fundamentele conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie te ratificeren. Het Vietnamese parlement ratificeerde daartoe in juni conventie nummer 98 over collectieve onderhandelingen en sprak met de EU een duidelijk tijds kader af voor de ratificatie van de overige twee conventies, die inzake dwangarbeid en vrijheid van vereniging. Met het oog daarop zette Vietnam intussen een grootschalige hervorming van zijn arbeidswetgeving op poten. De EU toont hiermee dat ze met het gevoerde handelsbeleid en de huidige aanpak van bepalingen inzake handel en duurzame ontwikkeling een positieve stimulans kan geven aan mensenrechten en partners tot hervormingen kan bewegen.

Uit economisch perspectief kan het vrijhandelsakkoord met Vietnam veel betekenen voor Vlaanderen. Zo zal 99 procent van de tarieven op termijn geschrapt worden, wat goed nieuws is voor Vlaamse exporteurs van machines, toestellen en elektrische materialen, goed voor 17,16 procent van de Vlaamse export naar Vietnam in 2018. Bij de inwerkingtreding van het vrijhandelsakkoord zullen tarieven op vrijwel alle Europese uitvoer van machines en toestellen, tarieven die momenteel soms tot 35 procent gaan, volledig wegvallen. Ook niet-tarifaire belemmeringen zullen door het akkoord verminderen. Om de handel vlotter te laten verlopen en technische belemmeringen aan te pakken, zullen douaneformaliteiten verbeteren, zullen de douanediensten meer en beter samenwerken en zullen er meer internationale handelsstandaarden gevolgd worden. Daarnaast wordt ook verder gebouwd op sanitaire en fytosanitaire regels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), om zo de sterke barrières in de voedingsector weg te werken.

Het akkoord biedt ook mogelijkheden om de dienstenhandel tussen Vlaanderen en Vietnam op te krikken. Vietnam gaf namelijk de beste markttoegang voor dienstenbedrijven ooit aan een handelspartner. Zo werden er toegevingen gedaan in talrijke dienstensectoren die potentieel interessant kunnen zijn voor de Vlaamse bedrijven, zoals voor de infrastructuur-, de milieu- en de bouwsector en voor activiteiten inzake maritieme diensten. Daarmee nauw verbonden verbetert ook de markttoegang voor

overheidsopdrachten. Zo heeft de EU niet alleen toegang verkregen tot openbare aanbestedingen van de centrale overheid, maar ook tot die van de grootste steden in het land, Hanoi en Ho Chi Minh City.

Naast het vrijhandelsakkoord zijn er ook voordelen voor investeerders. Het vrijhandelsakkoord zorgt voor de liberalisering van investeringen en het investeringsbeschermingsakkoord biedt bedrijven een sterkere rechtszekerheid bij investeringsbeslissingen en garandeert tegelijk het regelgevingsrecht van de overheden. Daarnaast wordt met het akkoord een nieuw mechanisme voor geschillenbeslechting gecreëerd, met onafhankelijke rechters die in volle transparantie zullen opereren, en dat conform het recente advies, advies 1/17, van het Hof van Justitie van de EU over de verenigbaarheid van het Investment Court System (ICS) in het Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) met het EU-recht.

Op welke manier kunnen we ons nu voorbereiden? In aanloop naar de finale goedkeuring en de inwerkingtreding van het verdrag organiseerde Flanders Investment & Trade (FIT) reeds op 8 december 2019 een seminarie in Antwerpen, in samenwerking met de Vietnamese ambassade en het Departement Buitenlandse Zaken. Naast de toelichting van de Vlaamse economische vertegenwoordiger in het Vietnamese FIT-kantoor zorgden de sprekers van het directoraat-generaal Handel van de Europese Commissie en de douane ervoor dat de deelnemers zo concreet mogelijk geïnformeerd werden over het akkoord. Hierbij werd een speciale focus gelegd op de impact en de praktische gevolgen van de handelsovereenkomst tussen de EU en Vietnam voor onze bedrijven.

Verder wens ik ook nog even toe te lichten dat, in lijn met de doorgedreven internationalisering van de Vlaamse economie, FIT conform het Vlaams regeerakkoord structureel actie onderneemt om onze exporterende bedrijven zowel individueel als in groep te begeleiden naar landen waarmee de EU handels- en/of investeringsakkoorden zal afsluiten, met het oog op een maximale markttoegang en bescherming.

Wat zijn nu de volgende stappen? Het handelscomité van het Europees Parlement heeft vorige week groen licht gegeven voor de handelsovereenkomst en de investeringsovereenkomst met Vietnam. Het comité heeft de plenaire vergadering van het Europees Parlement ertoe aangespoord om finaal in te stemmen tijdens de volgende plenaire zitting van februari. Indien het Europees Parlement de akkoorden goedkeurt, dan zal de Raad van de EU uitgenodigd worden om het vrijhandelsakkoord formeel aan te nemen. Het verdrag kan dan in werking treden één maand nadat de EU en Vietnam elkaar ervan op de hoogte stellen dat de juridische procedures doorlopen zijn. Het investeringsbeschermingsakkoord moet daarentegen eerst nog door de individuele nationale parlementen worden goedgekeurd vooraleer men kan overgaan tot de inwerkingtreding.

Mijnheer Muyters, wat de Vlaamse Aziëstrategie betreft, hebt u het antwoord eigenlijk zelf al gegeven. De reflectie over de idee van een samenhangende Vlaamse Aziëstrategie is nog lopende. Deze oefening is van aanzienlijke omvang en vereist bijgevolg de nodige tijd. Er komt veel bij kijken, waaronder een consultatie van de verschillende betrokken Vlaamse overheidsdiensten en van de andere belanghebbende spelers.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Minister-president, ik dank u voor dit zeer uitgebreid antwoord. Ik ben zeer blij met de accenten die u legt. Wat de arbeidswetgeving betreft, zien we dat de EU op het vlak van de mensenrechten een invloed op Vietnam kan hebben. Dat handelsakkoord breekt eigenlijk op een fantastische manier in de bestaande situaties in. Dat is eigenlijk een fantastische zaak.

Iets waar ik ook heel blij mee ben, is dat u de dienstenhandel uitdrukkelijk naar voren hebt gebracht. Indien ik me niet vergis, blijkt uit onze dienstenexport dat we het op dat vlak over het algemeen veel slechter doen dan de andere exporterende landen. Zeker ten aanzien van Vietnam mag op dat vlak wat meer gebeuren. Misschien is dat iets wat we ruimer moeten bekijken. Misschien moeten we ten aanzien van de dienstenexport bijkomende maatregelen nemen. Ik weet niet of u specifiek al met een aantal zaken bezig bent of plannen hebt.

Ik ben ook heel blij dat FIT al is begonnen een toelichting te geven. Het verbaast me hoe snel dit kan gaan en hoe snel dit handelsakkoord in werking kan treden. U hebt gezegd dat dit kan gebeuren een maand nadat de EU en Vietnam hierover hebben gecommuniceerd. Dat betekent dat we nog dit jaar zullen kunnen genieten van een beperking van de handelsbelemmeringen. Dat is eigenlijk fantastisch nieuws.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, dit is een belangrijke thematiek. Er is een politieke, economische, sociale en ecologische opportuniteit om met die handelsakkoorden aan de slag te gaan. We hebben het er de voorbije weken al een paar keer over gehad. Mijn fractie is principieel geen tegenstander van dergelijke akkoorden, maar we verschillen vaak van mening met betrekking tot de vraag of de lat wel voldoende hoog ligt.

We hebben de impact van het akkoord een beetje bestudeerd. Het is altijd moeilijk dit helemaal in te schatten, maar we hebben er even een rapport van de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement bijhalen. Die denktank heeft het een aantal recente vrijhandelsakkoorden van de EU tegen het licht gehouden. Het gaat onder meer om de akkoorden met Zuid-Korea, Peru en Japan.

Eerst is daar een ietwat neutrale conclusie uit naar voren gekomen. De individuele vrijhandelsakkoorden hebben zelden een overdreven negatieve of positieve impact op de EU als geheel. Alle handelsakkoorden draaien positief uit voor de EU en voor de handelspartners. Dat is belangrijk, want we hebben al vaak gedebatteerd over de vraag of de handelsbalans voldoende overtuigend is om een akkoord te sluiten. Uit het rapport blijkt dat er per sector wel verschillen zijn, maar dat de negatieve gevolgen voor bepaalde sectoren meestal relatief meevallen.

Daarnaast schetst deze denktank ook hoe een vrijhandelsakkoord meer is dan het wegwerken van handelstarieven. Dat is niet onbelangrijk in deze context. Het gaat ook om niet-tariefgebonden handelsbarrières, zoals productstandaarden, milieuwetgeving en dergelijke. De conclusie is dat de EU vaak onderschat welke verbeteringen op het vlak van milieu en mensenrechten door middel van deze akkoorden bij de tegenspelers kunnen worden afgedwongen. De denktank pleit ervoor dat de EU de rest van de wereld blijft voortstuwen, maar vrijhandel is hiervoor het enige of het beste instrument.

Minister-president, het lijkt me belangrijk dit rapport ter harte te nemen. Bent u op de hoogte van deze conclusies? Dit laat ons genuanceerd naar deze uitdaging kijken. Het rapport maakt ons ook bezorgd om de impact van het voorliggend vrijhandelsakkoord. Dat zal misschien ook aan bod komen naar aanleiding van de volgende vraag om uitleg. Ligt de lat voldoende hoog? Zullen we daadwerkelijk een betekenisvolle impact hebben op de situatie in Vietnam op het vlak van milieu en mensenrechten? Als het om een level playing field gaat, is het voor niemand hier een optie de situatie bij ons naar beneden te duwen. We moeten stimulansen creëren om de situatie ginder omhoog te halen. We denken dat dit in dit geval niet gegarandeerd is.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Muyters, wat de dienstenexport betreft, gaat het inderdaad om een vaststelling. Ik heb aan FIT de opdracht gegeven om zijn aandacht niet te verleggen maar uit te breiden en wat meer aandacht te geven aan dienstenexport, niet ten koste van het andere, maar 'on top off'.

Ben ik op de hoogte van elke mogelijke conclusie van eender welke denktank die er rondzwermt? Ik ben daar niet van op de hoogte.

Mijnheer Vaneekhout, er zijn altijd nog wel problematieken die door zo'n akkoord niet zijn afgedekt. Hier is een akkoord afgesloten met Vietnam waar bijvoorbeeld dwangarbeid wordt verboden, waar arbeidsvoorwaarden ingrijpend worden verbeterd. U kunt dan wel zeggen dat dit goed is, maar dat al die andere problematieken nog niet zijn opgelost. Als we geen handelsakkoord hadden afgesloten, dan was er en geen vrijhandel, en waren ook de problemen die hier al zijn opgelost, ook niet opgelost. Je kunt altijd proberen de kar zo vol te laten dat ze door haar wielen zakt. Ik denk dat er een serieuze vooruitgang is geboekt op essentiële punten en dat het daarom waard is om het akkoord te valideren.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Minister-president, ik wil me aansluiten op het laatste wat u naar voren hebt gebracht. Ik denk dat dit zo essentieel is. Mijnheer Vaneekhout, eigenlijk zegt u zelf dat de Europese Unie soms nog te weinig beseft wat men bij de ander met een handelsakkoord kan afdwingen. Ik zie wat er in dit akkoord staat – zoals de minister-president zegt – over dwangarbeid, maar hoor ook in zijn antwoord dat hij zegt dat ze zelfs hun arbeidswetgeving aan het wijzigen zijn en dat het klimaatakkoord van Parijs daardoor mee wordt afgedwongen. Er is heel duidelijk gesteld dat, als de akkoorden niet worden gerealiseerd, het handelsakkoord in gevaar komt. Ik denk dus dat men is ingegaan op wat u naar voren hebt gebracht en wat de denktank naar voren schuift. Dankzij dit handelsakkoord zet Vietnam vandaag voor arbeid en klimaat duidelijke stappen vooruit. Het is een fantastische manier van werken, waardoor we er vanuit Europa voor zorgen dat het level playing field net veel sterker wordt dan ooit tevoren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Philippe Muyters aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Waalse standpunt met betrekking tot de Mercado Común del Sur (MERCOSUR) – 1062 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, het is niet de eerste keer dat dit onderwerp hier aan bod komt. Er is een nieuw gegeven, namelijk dat de Waalse meerderheidspartijen in een commissie hebben gezegd dat de Waalse Regering het samenwerkingsakkoord tot de Mercado Común del Sur (MERCOSUR) niet zal worden geratificeerd en dat de tekst niet kan worden goedgekeurd. Toen ik uw collega Elio Di Rupo op de radio hoorde, was ik wel verbaasd.

De juridische tekst is nog niet klaar – dat hebt u in het parlement en in de commissie herhaald –, het handelsverdrag is nog niet in het Europees Parlement besproken, het is slechts een onderdeel van een veel breder associatieakkoord en het is ook nog niet duidelijk of het om een gemengd akkoord gaat. Toch zegt Wallonië het opnieuw te blokkeren. Je krijgt een beetje een déjà-vugevoel na wat er met het Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) is gebeurd.

Opnieuw horen we dezelfde protectionistische argumenten. Di Rupo sprak van een verwachte massale import van rundsvlees waarbij gebruik van chemische producten en antibioticum totaal niet overeenkomen met onze normen. Het lijkt mij een heel raar statement.

De Waalse houding staat in schril contrast met die van Vlaanderen. De Vlaamse Regering heeft het principeakkoord wel al verwelkomd. We zien het potentieel voor de automobiellindustrie, machines, agrovoeding, internationale maritieme diensten en constructiediensten. We zien ook dat de koppeling met duurzame ontwikkeling er is.

In de commissie Buitenland hebt u die positieve stimulans weergegeven en hebt u die arbeids- en milieunormen naar voren gebracht.

Hoe reageert u op het standpunt van Wallonië betreffende MERCOSUR?

Wat is de impact daarvan op de mogelijke goedkeuring van het akkoord en op het Vlaams internationaal handelsbeleid?

Ziet u mogelijkheden om hierop te reageren en uw collega's tot andere inzichten te brengen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Muyters, ik stel inderdaad vast dat mijn collega-minister-president daar uitspraken over heeft gedaan. Ik heb reeds in deze commissie bericht over de stand van zaken van het dossier en de verdere stappen die nog gezet moeten worden. Zoals u correct geschetst hebt tijdens uw inleiding, verwelkomt Vlaanderen dit principeakkoord wel en zien wij er wel verschillende opportuniteiten in voor onze economie.

De zeer snelle en zeer afwijzende reactie van de Waalse Regering verbaast me, temeer omdat er nog geen volledige analyse is gemaakt van de mogelijke effecten van het akkoord. Het lijkt me dan ook een vreemd signaal om het akkoord reeds in deze fase zo principieel en zo definitief af te wijzen.

De impact daarvan voor ons internationaal beleid, daarop wil ik nog niet te veel vooruitlopen, maar aangezien het hier gaat om een gemengd akkoord, waarvoor unanimiteit in de Raad van de Europese Unie vereist is, zou het principiële verzet van Wallonië het akkoord voor de volledige EU kunnen blokkeren. Ik herinner u ook aan het ratificatieproces van het CETA, waar zich een vergelijkbare situatie voordeed.

Op dit moment wil ik hier het liefst niet al te veel op reageren. Nadat iedere bevoegde regering haar evaluatie heeft gemaakt, zullen we tijdens het intrafederaal overleg moeten proberen om tot een consensus te komen. Ik hoop dat iedereen op dat moment een pragmatische keuze kan maken, ideologische dogma's achterwege kan laten en de ins en outs van zo'n akkoord objectief kan evalueren. Op dit moment doe ik dus nog geen officiële reactie. Iedereen mag een stelling innemen. We zien elkaar aan de onderhandelingstafel en dan proberen we tot een consensus te komen.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Dank u wel, minister-president.

Op één punt zou ik graag wat dieper willen ingaan, omdat de reactie die gegeven is, doet uitschijnen dat er geen enkele bescherming is en dat we, als dat akkoord er morgen zou zijn, onmiddellijk rundsvlees vol antibiotica en chemische producten zouden krijgen. Vandaag is er ook al import; ik kan mij niet inbeelden dat daar

geen kwaliteitseisen voor voorzien zijn. Ik ga er toch van uit – en dat is ook een vraag naar u toe – dat er kwaliteitseisen gesteld zullen worden aan geïmporteerd rundsvlees. Ik hoorde een specialist ook over dit akkoord en specifiek inzake de massale import van rundsvlees zeggen dat er niet alleen vragen gesteld kunnen worden, maar dat er ook een beschermingsmechanisme zou bestaan voor het geval dat die import in bepaalde landen tot ontwrichting zou leiden. Er zouden dus mogelijkheden zijn. Klopt dat?

Tot slot, als ik zie hoe snel het handelsakkoord tussen de EU en Vietnam in werking kan treden, zou het dan geen goed idee zijn om ook in dit geval het handelsgedeelte apart te behandelen, want daarvoor zou enkel de goedkeuring van het Europees Parlement nodig zijn? De andere aspecten, die goedgekeurd moeten worden door de individuele EU-lidstaten zouden dan losgekoppeld worden. Dan kunnen we zoals in het geval van Vietnam sneller vooruitgaan. Is dat iets wat u kunt aankaarten binnen de EU?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil mij namens de CD&V-fractie aansluiten bij de bekommernissen van collega Muyters. Wij moeten zeer goed stilstaan bij de manier waarop we omgaan met de invoer van producten uit de MERCOSUR-landen die niet aan dezelfde vereisten inzake voedselveiligheid of sociale normen. In dezen begrijp ik dat er nog voorzichtige antwoorden worden gegeven, maar we moeten dit met deze commissie allemaal toch nog even van naderbij bekijken.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, dit sluit natuurlijk een beetje aan bij de vorige vraag om uitleg. We dreigen tot een ietwat voorspelbare opstelling te komen. Het is een beetje vervelend voorspelbaar, want ik snap niet goed waar de grote verontwaardiging vandaan komt. Ik heb begrepen dat de Waalse Regering zich zorgen maakt om de economische handelsbalans, de arbeidsomstandigheden in de MERCOSUR-landen, de oneerlijke concurrentie en het doorbreken van een goede evolutie in de richting van een level playing field. De Waalse Regering is bezorgd om de garanties inzake gezonde, duurzame productie en inzake de producten die op onze markt komen. Dat lijken me allemaal legitieme bezorgdheden van regeringsleiders. Indien we het debat enkel kunnen voeren in karikaturen over protectionisten die tegen de vrijhandel zijn, wordt het wel heel vermoeiend een goed beleid te voeren waar wij en de MERCOSUR-landen beter van worden.

Om dit te staven, wil ik herhalen wat ik drie weken geleden in deze commissie heb verklaard. Als er een groene bezorgdheid is, staan we daarmee niet alleen. Als de Waalse Regering bezorgd is, staat zij niet alleen. Het afgelopen jaar hebben onder meer Ierland en Frankrijk bezorgdheden geuit. Heel recent, bij de start van de nieuwe Oostenrijkse regering – waar toch een interessante coalitie is gevormd waarover ik in Vlaanderen allerlei meningen hoor –, heeft kanselier Kurz duidelijk gemaakt dat het akkoord in zijn huidige vorm niet zal worden goedgekeurd. Als er niet voldoende garanties zijn inzake de economische balans, de arbeidsomstandigheden, de duurzaamheid en de ecologische normen, dan kan het niet.

Minister-president, u hebt daarnet gezegd dat we ervoor moeten zorgen dat de kar niet wordt overladen en dat niet alles op de kar wordt gegooid. Daarvoor is een analyse nodig. De kar is momenteel redelijk leeg en dat zal nog duidelijk moeten worden. We moeten de analyse afwachten en ik heb hierover een informatieve vraag gesteld. We hebben hierover drie weken geleden van gedachten gewisseld. Wanneer kunnen we die analyse verwachten? Ik denk dat het langs alle kanten verstandig is op basis van die analyse een standpunt in te nemen. We moeten dat niet doen op basis van clichés over protectionisme, maar op basis van de grond van de zaak. Zijn er garanties inzake onze economische belangen, de voorwaarden

inzake arbeidsomstandigheden en gezonde, duurzame producten? Ik merk dat het voorliggend handelsakkoord aan de ene kant absoluut wordt verworpen, maar aan deze kant blind wordt aanvaard. Blijkbaar wachten we hier ook niet op de analyse om in te schatten dat het voor de EU en voor Vlaanderen een fantastische evolutie zal zijn. Wanneer zullen we in de analyse kunnen zien of de kar overladen of leeg is?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het lijkt me evident dat hier kwaliteitseisen in worden opgenomen. De opsplitsing hebben we al toegepast. Het ontsnapt me nu even, maar het gaat om het vorig verdrag dat we hier hebben geratificeerd. Daar is een opsplitsing geweest. Dit zou een techniek kunnen zijn, maar we moeten de analyse afwachten.

Ik wil erop wijzen dat het akkoord nog niet is afgerond. Dit is een work in progress. De analyse komt na de afronding. Zodra het akkoord is afgerond, zullen we die werkzaamheden aanvatten. Nu er nog geen definitief akkoord is, zal ik nog geen definitieve positie innemen of verklaren wat er al dan niet inzit. Heel wat landen nemen al positie in op basis van een akkoord dat nog niet is afgerond, maar we moeten eerst rustig afwachten. Ik wil wachten tot het akkoord is afgerond, dan een analyse maken en dan conclusies trekken.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Mijnheer Vaneeckhout, ik wil kort op uw woorden reageren. We aanvaardden het akkoord niet blind. We zijn niet sloganmatig bezig. Als exporterend land zijn we natuurlijk voor goede handelsakkoorden. Ik heb er niets op tegen de analyse af te wachten. Ik vind het echter heel raar dat anderen dit akkoord al met 100 procent zekerheid afwijzen. U neemt die verdediging op u. *(Opmerkingen)*

Dat is letterlijk wat is gezegd en wat u ook hebt verdedigd. U hebt het hier over de handelsbalans, maar als ik me niet vergis, komt 83 van alle export naar die vier landen uit Vlaanderen en niet uit Wallonië. Ik ga ervan uit dat de dialoog met de belangrijkste handelspartner wordt gestart, maar dat gebeurt natuurlijk niet. U zou uw collega's van Ecolo ervan moeten overtuigen de analyse af te wachten en dan op basis van die analyse een inhoudelijke discussie te voeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de buitenlandse investeringen in Vlaanderen
– 1050 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): In de marge van het Wereld Economisch Forum van Davos werden de cijfers voor 2019 met betrekking tot het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen vrijgegeven. De stijgende trend die we al een aantal jaren kennen, werd nogmaals bevestigd. Met 5,2 miljard euro, samen goed voor 258 nieuwe projecten in Vlaanderen, was dit opnieuw een recordjaar. Deze investeringen zorgen ook voor maar liefst 5384 nieuwe jobs, volgens Flanders Investment & Trade (FIT).

Uit de cijfers blijkt ook dat de investeringen vooral in de chemiesector gebeurden, met name dan in de Antwerpse haven – tot daar geen verrassingen. Bovendien

blijken de belangrijkste investeerders bedrijven uit de Verenigde Staten, Nederland en het Verenigd Koninkrijk te zijn. Dat laatste is natuurlijk vooral te verklaren als gevolg van de brexit, waardoor een aantal bedrijven zich verplaatsen naar West-Europa en naar Vlaanderen in dit geval.

Dit zijn zeer positieve cijfers, die alleen maar toegejuicht kunnen worden, al wou ik vandaag toch een aantal nuances in dit verhaal naar voren brengen. Vooreerst wordt het globale investeringscijfer enigszins vertekend door één zeer grote investering, met name die van het Britse bedrijf INEOS, dat 2,7 miljard euro investeert in de haven van Antwerpen. Ik heb daarnet het totale cijfer vernoemd, en dit is dus meteen de helft van het totale investeringsbedrag. Niet voor niets stellen economische analisten dat het investeringsrecord van dit jaar vooral te wijten is aan dit ene zeer grote bedrijf met een zeer grote investering.

Daarnaast zijn er natuurlijk die Britse bedrijven die hun vestiging in het kader van de brexit gaan verplaatsen zodat ze verzekerd blijven van de toegang tot de EU. Het is nogal logisch dat ook wij daarvan kunnen profiteren. Ik ga ervan uit dat die herlokalisaties geen jaren kunnen blijven duren, dat dat een actuele trend is en dat dit mogelijk ook een vertekening van het totale investeringscijfer naar voren brengt.

Ten derde merken we al enkele jaren een achteruitgang op de Global Competitiveness Index. Ook voor 2019 zakt België – deze index neemt enkel landen op – naar de 22e plaats. Ons land wordt nog steeds gekenmerkt door zijn macro-economische stabiliteit – dat is zeer belangrijk – maar ook wijst men opnieuw op een aantal hindernissen die potentiële investeerders kunnen afschrikken. Het gaat dan met name over de krapte op de arbeidsmarkt en het mobiliteitsprobleem, die hete hangijzers blijven. Ook de fiscaliteit en de arbeidskosten, weliswaar federale materies, vormen nog steeds een handicap. Kortom, minister-president, dit zijn zeer positieve cijfers, waarover we terecht zeer verheugd moeten zijn, maar die toch ook wel een aantal vragen met zich mee brengen.

Welke zijn, naast INEOS, de belangrijkste buitenlandse bedrijven die in 2019 in Vlaanderen geïnvesteerd hebben? In welke mate gaat het over zogenaamde 'greenfields', projecten die vanaf nul beginnen? Kunt u daar percentages op plakken ten aanzien van de totale investeringen? Graag zou ik ook een opsplitsing krijgen van de investeringen naar de verschillende bedrijfstakken die we kennen: productie, logistiek en onderzoek en ontwikkeling.

Wat zijn volgens u de sterkste troeven die het voor buitenlandse bedrijven aantrekkelijk maken om in Vlaanderen te investeren?

Hebt u van uw aanwezigheid in Davos gebruik gemaakt om met de aanwezige ondernemingen te spreken over mogelijke toekomstige investeringen in Vlaanderen? Zo ja, met welke bedrijven?

Zoals ik in mijn vraag al trachtte aan te geven, wil ik de cijfers in hun juist perspectief plaatsen. De eenmalige reuze-investering van INEOS en het tijdelijk fenomeen van bedrijven die zich herlokalisieren, gaan we de komende jaren moeten opvangen door een duurzame strategie om op hetzelfde investeringspeil te blijven. Op welke wijze werkt u daaraan? Welke maatregelen zijn nog noodzakelijk om onze concurrentiekracht te verhogen en te versterken?

Volgens een krantenartikel zou FIT nog met een 150-tal bedrijven in het Verenigd Koninkrijk op dit moment gesprekken voeren omdat die op korte termijn verhuiso- of expansieplannen naar het Europese vasteland hebben. Is dat correct? Welke troeven speelt u uit om die te overtuigen zich in Vlaanderen te vestigen? Wat is de stand van zaken van deze gesprekken?

Tot slot, in welke mate werkt u samen met de federale overheid om een zogenaamde 'enabling environment' voor potentiële buitenlandse investeerders te creëren?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Jans, voor ik uw vragen concreet beantwoord, moet ik wel opmerken dat 2019 een absoluut recordjaar was op drie parameters, niet alleen op het totale zakencijfer, maar ook op het aantal projecten. INEOS was daar maar een van. Ten slotte was het ook een recordjaar in het kader van tewerkstelling. Het was dus een recordjaar op drie parameters.

Welke zijn naast INEOS de belangrijkste buitenlandse bedrijven die in 2019 in Vlaanderen geïnvesteerd hebben? Een aantal van de belangrijkste investeerders van het jaar 2019 zijn de genomineerden voor de Foreign Investment Trophy, die jaarlijks door FIT wordt uitgereikt. Dit jaar zijn er vijf genomineerden. Eerst en vooral is er het Zwitserse bedrijf Barry Callebaut, dat 100 miljoen euro investeert in een nieuwe vestiging in Lokeren, waardoor deze site het grootste chocolademagazijn ter wereld wordt. Truckbouwer DAF Trucks, een dochterbedrijf van het Amerikaanse PACCAR, pompt dan weer 200 miljoen euro in zijn onderdelenfabriek in Westerlo, wat goed is voor 40 extra medewerkers. Vervolgens is er Heyaru Engineering, een producent van in laboratoria vervaardigde diamant, dat in 2019 het startschot gaf voor de bouw van een grote diamantfabriek en een onderzoekscentrum in Lommel. Daarvoor investeert het bedrijf, dat zijn hoofdzetel in Dubai heeft en in handen is van Indiase eigenaars, 24 miljoen euro in de Limburgse vestiging. De investering zal leiden tot de aanwerving van een 150-tal extra werknemers. Het Amerikaanse Hologic, dat gespecialiseerd is in de verbetering van de gezondheid en het welzijn van vrouwen door vroege opsporing en behandeling van bepaalde ziektes, opende in Zaventem een service- en trainingscentrum. Het medische technologiebedrijf telt wereldwijd 6300 medewerkers, van wie een 100-tal in Zaventem. Daar komen er met deze mijlpaal 60 bij. De Japanse autotransporteur International Car Operators (ICO), ten slotte, besliste om 60 miljoen euro te investeren in Zeebrugge. Dat project zal ongeveer 100 jobs creëren. Naast een gloednieuw kantoorgebouw en uitbreiding van de belangrijkste autoterminal worden op de site 11 windturbines opgetrokken. Als [bijlage](#) geef ik schriftelijk een opsplitsing mee tussen type projecten en economische activiteiten.

Misschien moet ik nog dit zeggen: voor de eerste keer vertegenwoordigt Research and Development (R&D) bijna 25 procent van het totale pakket aan investeringen. Dat is ook een heel hoopgevend signaal, denk ik.

Wat zijn volgens mij onze sterkste troeven? Vlaanderen heeft een door innovatie gedreven economie die internationale bedrijven de instrumenten biedt om duurzame groei te ontwikkelen door middel van onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten (O&O) op topniveau. Naast kennis van onderzoeksinstituten, universiteiten en hoog opgeleid personeel biedt het een hecht netwerk van O&O-clusters die interessante samenwerkingsmogelijkheden bieden, en dat in het hart van Europa. Om nieuwe investeringen aan te trekken, kan Vlaanderen bovendien vertrouwen op zijn traditionele troeven, zoals een centrale ligging in het hart van de Europese markt, een zeer open en internationaal georiënteerde economie en een zeer productieve en ijverige beroepsbevolking, gekoppeld aan een onderwijssysteem met internationale reputatie.

Wat uw vraag over Davos betreft, heb ik daarnet eigenlijk al uitgebreid geantwoord, maar ik wil mijn antwoord graag voor u herhalen. Gedurende twee dagen zijn er gesprekken geweest met een twintigtal beslissingsnemers van internationale topbedrijven. Deze gesprekken gingen voor het grootste deel door in de Flanders Room, een speciaal ingerichte Vlaamse ontvangstruimte. Er zijn eerst en

vooral contacten geweest met bedrijven die al jarenlang in Vlaanderen actief zijn. Het is goed de beslissingsnemers, die normaal gezien enkel op hun buitenlands hoofdkwartier te vinden zijn, te zien en te spreken over de toekomstplannen. Er waren bedrijven bij die nog belangrijke investeringen in Vlaanderen plannen. Daarnaast waren er ook contacten met potentiële nieuwe investeerders en met bedrijven die we mogelijk kunnen ontmoeten tijdens economische zendingen of die we tijdens een zending voorafgaand aan Davos hebben ontmoet. Op die manier kan er in opvolging worden voorzien.

Tijdens de vergaderingen die plaatsvonden in de Flanders Room werd ik geflankeerd door een aantal betrokken specialisten van mijn kabinet, FIT en het Departement Buitenlandse Zaken. Op die manier zijn we erin geslaagd om zeer gestoffeerde en gedetailleerde gesprekken te voeren. Wegens de vertrouwelijke aard van deze gesprekken kunnen evenwel geen namen van bedrijven worden bekendgemaakt. Dat is nu eenmaal een van de spelregels.

Vervolgens is me gevraagd aan welke wijze we werken aan de punten die misschien veeleer voor verbetering vatbaar zijn. De strategische keuzes in het beleid van de Vlaamse Regering en de volgehouden inspanningen in de operationele uitwerking van de internationaliseringsaspecten van FIT werpen duidelijk hun vruchten af.

De gemaakte hoofdkeuzes behelzen onder meer het inzetten op kennis, de versterking van de kennisinstellingen, de versterking van de clusterwerking, het helpen groeien van het ecosysteem voor startups en de internationaliseringsstrategie voor de Vlaamse economie 'Vlaanderen versnelt!'.

We versterken ook de operationele werking van FIT. Door de techniek van kloofanalyses in te voeren, detecteren we opportuniteiten in regionale clusters en onderbouwen we een meer proactieve benadering. Dit verklaart, samen met het aantrekkelijk belastingregime voor onderzoekers, de toename van de onderzoeksgerelateerde investeringen die onze kennisregio versterken.

We moeten ons vooral op de toekomst richten en Vlaanderen als kennisintensieve regio nog duidelijker positioneren. We moeten onze clusters helpen internationaliseren en stapsgewijs op wereldschaal als aantrekkingspolen laten herkennen. In die optiek is er tevens voor geopteerd het netwerk van technologie-attachés van FIT verder uit te breiden. In verband met deze ambitieuze doelstellingen volgen we stelselmatig de ingeslagen weg, zorgen we voor bijstellingen waar het nodig is en versterken we goede initiatieven.

Uit de dagelijkse contacten met buitenlandse investeerders en uit hun feedback leert FIT wat de knelpunten zijn die zij tijdens het beslissings- en investeringsproces ondervinden. FIT kan ook andere knelpunten in Vlaanderen detecteren in de internationale concurrentiestrijd die in de meeste investeringsdossiers speelt. Daarvoor wordt jaarlijks een knelpuntennota opgesteld. Het is noodzakelijk te vermelden dat een aantal belangrijke investeringsgebonden onderwerpen federale materie zijn. Dit is medebepalend voor de eindbeslissingen.

Wat de aantrekking ten gevolge van de brexit betreft, slaat het getal 150 op de totaliteit van de bedrijven die in het licht van de brexit de voorbije twee jaar met FIT contact hebben gehad over concrete investeringspistes. Zoals uit mijn antwoord op de tweede vraag is gebleken, spelen we onze troeven uit in functie van het soort investeringsproject. Wat de investeringsactiviteiten betreft, wordt vooral ingegaan op distributie en logistiek, verkoop- en marketingkantoren en onderzoek en ontwikkeling. Wat de doelsectoren betreft, wordt vooral ingewerkt op sectoren met belangrijke aanknopingspunten met Vlaanderen, zoals farmaceutica, chemie, de automobielsector, voeding, textiel en de technologieclusters. Op die manier is het niet enkel mogelijk de potentiële investeerders een sterk verhaal aan te bieden, maar ook om toegevoegde waarde te creëren voor de uitbouw van ons ecosysteem.

De afgelopen weken en maanden hebben we opnieuw duidelijk genoteerd dat bedrijven versneld beslissingen met betrekking tot de brexit nemen. Hoewel er nog veel onduidelijkheid over het finale brexitscenario bestaat, is er sinds het aantreden van premier Johnson een aanzet tot actie gegeven. De afwachtende houding die lange tijd heeft overheerst, lijkt nu plaats te maken voor de effectieve oprichting van nieuwe structuren. In de meeste gevallen gaat het niet om de volledige verhuizing van alle activiteiten van het Verenigd Koninkrijk naar Vlaanderen. Veelal gaat het om een afsplitsing of de optimalisatie van bepaalde activiteiten of om het opstarten of versterken van de aanwezigheid op het continent. Op basis van de talrijke opgebouwde contacten en projecten in de pijplijn kan ik stellen dat deze tendens in de nabije toekomst nog aan impact zal winnen.

Wat de samenwerking met de federale overheid betreft, zorgt de verbindingscel Internationale Investerings, in 1995 opgericht als een gevolg van het samenwerkingsakkoord tussen de gewestelijke en federale overheden met het oog op de aantrekking van buitenlandse investeringen, voor overleg en coördinatie. Het is de bedoeling om problemen aan te kaarten en in overleg op te lossen door synergie te creëren tussen alle Belgische overheden die betrokken zijn bij het aantrekken van investeringen. Naast de drie gewesten, vertegenwoordigd door FIT, AWEX en Hub.Brussels, die om de zes maanden het roterend voorzitterschap op zich nemen, wordt de federale overheid vertegenwoordigd door de FOD Financiën, de FOD Buitenlandse Zaken, de FOD Economie en de Kancelarij van de Eerste Minister. Het secretariaat wordt waargenomen door de investeringsdienst van de FOD Economie.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord en voor de bijkomende informatie die u hebt gegeven over de parameters en de belangrijkste investeerders. We hebben als regio zeer sterke troeven om investeerders hier te houden of om potentiële investeerders aan te trekken. Het door u vermelde percentage, bijna 25 procent investeringen in onderzoek en ontwikkeling, is tekenend. Het is een hoopvol teken en dat zal nodig zijn.

Ik denk dat de rol van FIT in dit verband niet kan worden onderschat als we kijken naar de ontzettend belangrijke opdracht die wordt volbracht, maar ook nog voor ons ligt. Ik vind het dan ook zeer positief dat u ook in uw antwoord een versterking van de operationele werking van FIT in het vooruitzicht stelt.

Ik dank u ook voor de verduidelijking die u gaf over de 150 bedrijven met wie we in gesprek zijn over de brexit.

Ik zie de door u aangekondigde schriftelijke informatie rond de opdeling heel graag tegemoet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de veiligheidsmaatregelen voor Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland naar aanleiding van de uitbraak van het coronavirus – 1193 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, minister-president, collega's, einde 2019 werd de Chinese stad Wuhan geconfronteerd met de uitbraak van een variant van het

coronavirus, dat zich intussen snel verspreid heeft en reeds meerdere landen, waaronder intussen ook het onze, getroffen heeft. Omdat meer dan honderd mensen aan dit coronavirus bezweken zijn en omdat de Wereldgezondheidsorganisatie sinds 27 januari de internationale dreiging van het coronavirus voortaan als 'hoog' inschat, hebben heel wat landen maatregelen getroffen voor hun diplomatiek personeel en ambtenaren op dienstreis en werden de reisadviezen naar de betrokken regio aangepast.

In België werd een cel binnen de federale overheid opgericht waarbij Volksgezondheid en Buitenlandse Zaken betrokken zijn. Tot op heden raadt Buitenlandse Zaken alle reizen naar de Chinese provincie Hubei af. De FOD Buitenlandse Zaken wil dit echter uitbreiden naar heel China vanwege het steeds grotere risico op besmetting. China zelf heeft al een aantal maatregelen getroffen om de verspreiding van het virus in te dijken onder andere met het advies om buitenlandse reizen te vermijden.

Intussen heeft de FOD Volksgezondheid een website geopend waar men terecht kan voor alle mogelijke informatie over dit virus. Er zijn maatregelen voor de federale douaniers. De federale overheid neemt ook maatregelen om Belgen te repatriëren. Intussen is dit volop aan de gang en voor een deel al volbracht. Dit zou in een gecoördineerde samenwerking met andere Europese lidstaten gebeuren.

Minister, welke veiligheidsmaatregelen hebt u tot op heden genomen voor onze FIT-vertegenwoordigers (Flanders Investment & Trade) in China?

Welke adviezen worden er verstrekt aan onze officiële vertegenwoordigers in het buitenland en aan de ambtenaren die op buitenlandse dienstreizen vertrekken, vooral naar die landen waar intussen ook het virus opgedoken is?

Zijn er de komende maanden handelsmissies gepland naar China en de andere getroffen landen? Zo ja, zijn er bijzondere maatregelen voorzien of niet?

Zoals gemeld, is er een cel binnen de federale overheidsdiensten opgericht die specifiek het coronavirus opvolgt en maatregelen neemt. Bent u als vertegenwoordiger van onze deelstaat hierbij betrokken?

De voorzitter: Minister Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, volgende maatregelen zijn genomen en werden gecommuniceerd aan het personeel wereldwijd. Voor het FIT-personeel in China: sinds het begin van de uitbraak is de FIT-directie permanent in contact met de posthoofden en de regiocoördinator. Er zijn vier posten in China: Peking, Shanghai, Guangzhou, Hong Kong. Bij Hong Kong kan men een ideologische discussie voeren of het China is of niet. De FIT-directie staat in nauw contact met betrokken federale collega's ter plaatse. Het FIT-personeel in China werd verzocht om tot nader order geen verplaatsingen buiten hun eigen standplaats te ondernemen. Het FIT-personeel in China werd geadviseerd de nodige hygiënemaatregelen in acht te nemen – regelmatig handen wassen, mondmaskers dragen – en de instructies van de overheid op te volgen. Vanuit de FIT-hoofdzetel werden extra mondmaskers verstuurd naar al haar kantoren ter plaatse. Het FIT-personeel werd gevraagd alle ziektemeldingen, gezondheidsklachten of noodsituaties in lijn met de symptomen van het coronavirus te melden aan de hoofdzetel. Hiertoe werd in het kader van het FIT-Business Continuity Plan (BCP) een specifiek mailadres aangemaakt, namelijk Emergency-FIT@fitagency.be, dat alle personen binnen FIT groepeerde die moeten worden verwittigd in geval van nood.

Alle dienstreizen naar China worden tot nader order opgeschort. Voor dienstreizen naar getroffen gebieden buiten China, naar Oost-Azië en Zuidoost-Azië, werd het FIT-personeel verzocht om voldoende hygiënemaatregelen in acht te nemen en de

instructies van de lokale overheden op te volgen. In functie van een geplande opleidingsweek van 10 tot 14 februari werd aan alle deelnemers uit Peking, Shanghai, Guangzhou en Hong Kong gevraagd om de reis naar de hoofdzetel niet te maken.

Wat de adviezen die wij geven betreft, heb ik voor het FIT-personeel het antwoord al gegeven. Het FIT-personeel wordt via mail en updates op de homepage van ons intranet op de hoogte gehouden, zodra er meer info is of als er extra maatregelen komen.

Zijn er de komende maanden handelsmissies gepland naar China? FIT plande een groepszakenreis met de farmacie- en healthcarsector naar China eind april, maar ik heb de beslissing genomen om die reis uit te stellen tot dit najaar, tenzij de zaak dan nog niet onder controle zou zijn. In april gaan we dus in ieder geval niet naar China, het zal ten vroegste in het najaar zijn. De handelsbeurs DOMOTEX asia/CHINAFLOOR van 24 tot 26 maart in Shanghai, waar FIT een groepsstand heeft, is door de beursorganisator zelf uitgesteld. Deelnemers aan geplande acties en missies zullen via mail op de hoogte worden gebracht en gehouden. Bedrijven die vragen hebben over reizen naar China of over acties van FIT, worden doorverwezen naar de landenpagina China op onze website www.flandersinvest-mentandtrade.be.

Wat handelsmissies van FIT betreft in de andere getroffen landen, staat er eind maart een groepszakenreis gepland naar Taiwan en Hongkong. Die gaat tot nader order door. FIT is permanent in contact met de vertegenwoordiging van beide regio's in Brussel en met de luchtvaartmaatschappijen om goed inzicht te hebben in de situatie en in de veiligheidsmaatregelen die de overheden nemen. Op dit moment is er geen reden om de groepszakenreis te annuleren. Deelnemers worden geïnformeerd over de situatie en de maatregelen, alsook over de adviezen van de lokale overheden.

Er zijn dit voorjaar geen andere FIT-missies gepland naar andere getroffen landen in de regio. Beurzen waaraan FIT deelneemt in de omringende getroffen landen, zijn tot nader order niet geannuleerd. Het gaat dan om FOODEX in Japan en de Singapore Airshow 2020. FIT adviseert de deelnemers om de nodige hygiëne-maatregelen in acht te nemen en de adviezen en richtlijnen van lokale overheden en beursorganisatoren op te volgen.

FIT volgt de situatie op de voet. Voor elke bestemming verwijst FIT naar het reisadvies van de FOD Buitenlandse Zaken. Op dit moment is er vanwege de uitbraak van het coronavirus enkel voor China een negatief reisadvies.

FIT is ten slotte in overleg met de betrokken cel van de federale overheidsdiensten, alsook met de douane-instanties.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Dank u wel, minister-president, voor uw antwoord. Hoewel er op dit moment ook in andere commissies vragen gesteld worden over de aanpak van het coronavirus, vond ik het belangrijk om ook hier een blik naar het buitenland te werpen. Ik verneem uit uw antwoord dat er toch heel wat maatregelen genomen worden. Ik heb de indruk dat u kort op de bal speelt en dat de informatie ook goed doorstroomt. FIT staat ook in contact met de andere, federale cellen die hierrond aan het werk zijn.

In een eerdere vraag heb ik benadrukt hoe belangrijk onze ambassadeurs in het buitenland zijn – en met 'ambassadeurs' bedoel ik eenieder die onze handelsbelangen, onze waarden en onze regio verdedigt. Ik kan in de ene vraag moeilijk stellen dat we hun belang niet mogen onderschatten, zonder er ook naar te

informerend of we wel voldoende zorg dragen voor die mensen. Ik ben nu gerustgesteld, dus dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Het is terecht dat er heel wat maatregelen genomen worden om de gezondheid van onze ambassadeurs te garanderen. Ik wil echter een kleine zijspoor maken naar het economische aspect. U verwees daarnet naar de website van FIT. Daarop staat welke reizen afgelast worden en hoe men zich moet gedragen. Ik vraag me af of daar ook informatie staat voor bedrijven die heel wat importeren vanuit China en die nu ongetwijfeld met vertragingen te maken krijgen, doordat bedrijven in China sluiten. In hoeverre communiceert FIT ook hierover, zodat men weet waar men staat?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dat behoort tot de courante taken van FIT. FIT moet niet op het coronavirus inspelen, maar moet wel op alle handelsbelemmeringen inspelen. Ik heb dit niet concreet gecheckt, maar ik ga ervan uit dat dit hier bij uitstek het geval is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opportuniteiten van de nieuwe nachttrein voor het Vlaamse toerisme – 1009 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, voor het eerst sinds 2003 stopt er weer een nachttrein in ons land. De nachttrein zal tweemaal per week een verbinding vormen tussen Brussel en Wenen of Innsbrück in Oostenrijk. De nachttrein is voorlopig nog een proefproject en zal bijvoorbeeld niet rijden tijdens de komende zomervakantie, maar toch kan dit project een enorme stimulans betekenen voor het inkomend toerisme uit Oostenrijk in ons land.

De Oostenrijkse markt is nu goed voor honderdduizend overnachtingen op jaarbasis in Vlaanderen. Er is dus nog heel wat potentieel en de nachttrein vormt de perfecte aanleiding om het inkomende toerisme uit Oostenrijk nog te promoten. Bovendien is er ook het kunstaspect. In Oostenrijk zijn heel wat kunstwerken van vele Vlaamse Meesters te bewonderen, zoals Rubens en Bruegel in het Kunsthistorisch Museum in Wenen, waar Toerisme Vlaanderen ook een nauwe samenwerking mee heeft binnen het Vlaamse Meestersproject 2018-2020. Een promotie kan interessant zijn om kunstliefhebbers en andere toeristen aan te trekken.

Minister, hoe plant u om de opportuniteiten van de nachttrein te vermarkten?

Bent u van plan een toeristisch samenwerkingsverband op te zetten met Oostenrijk rond de nachttrein?

De nachttrein is in heel Europa weer in opmars en kan een waardevolle manier zijn om milieuvriendelijk toerisme te promoten. Zult u structureel inzetten op het aantrekken van toerisme via nachttreinen, als er nieuwe lijnen geïntroduceerd worden in ons land? Hebt u weet van andere proefprojecten met nachttreinen? Ik las recent dat de Zweedse overheid via een openbare aanbesteding een nachttrein wil lanceren tussen Stockholm en Keulen en misschien ook Brussel.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, de nachttrein vormt in de eerste plaats een nieuwe verbinding tussen Wenen en Brussel, en dus ook met Vlaanderen. Elke nieuwe verbinding met Vlaanderen is een uitgelezen kans om zowel de reputatie als de interesse in Vlaanderen te verhogen. Hoe meer we de toegankelijkheid van onze bestemming verhogen, hoe interessanter Vlaanderen wordt voor reizigers. Op die manier kunnen nog meer Oostenrijkers naar Vlaanderen reizen. Uit cijfergegevens blijkt inderdaad een sterke interesse in onze Vlaamse Meesters, kunst en cultuur vanuit die regio. Toerisme Vlaanderen grijpt deze opportuniteit dus zeker aan.

Toerisme Vlaanderen heeft al een samenwerkingsverband afgesloten met de Oostenrijkse spoorwegmaatschappij ÖBB naar aanleiding van de opstart van deze verbinding. Op die manier kon Toerisme Vlaanderen bijvoorbeeld alle reizigers die de eerste rit van Wenen naar Brussel maakten, een magazine over Vlaanderen meegeven.

We hopen die samenwerking verder te zetten met een project om Oostenrijkse jongeren in schoolverband met de nachttrein naar Brussel te laten reizen om hier de Europese instellingen beter te leren kennen.

We werken samen met de Oostenrijkse touroperator Railtours, die pakketten aanbiedt met de nachttrein als transportmiddel.

Een nieuwe transportverbinding is altijd een mooie kans om Vlaanderen en zijn thema's – zoals bijvoorbeeld de Van Eyck-tentoonstelling – in de kijker te zetten en reizigers aan te trekken. Indien er nieuwe nachttreinverbindingen komen, zal Toerisme Vlaanderen activiteiten opzetten samen met de betrokken maatschappijen, Vlaamse stakeholders, buitenlandse reisindustrie. Deze opportuniteiten zullen geval per geval worden onderzocht.

Ik heb vernomen dat verschillende spoorwegmaatschappijen nadenken over proefprojecten. Onder meer de Zweedse spoorwegen worden in dit verband genoemd. Voor meer concrete informatie moet ik u echter doorverwijzen naar mijn collega-minister bevoegd voor de mobiliteit. Wij volgen uiteraard de evoluties op.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw positief antwoord. Ik ben er, samen met u, van overtuigd dat er heel wat opportuniteiten liggen. Ik hoor dat er al heel wat in gang is gezet, en daar ben ik heel blij om, ook voor jongeren, want ook daar zit heel wat eten en drinken in.

Ik had bij de bespreking van de beleidsnota ook al gewezen op het belang van die rechtstreekse lijnen, van die goede treinverbindingen, en dat we daar ook promotie voor kunnen maken en mensen aantrekken om op een comfortabele manier naar Vlaanderen te komen.

Wat ook heel belangrijk is, is het klimaatvriendelijke van deze manier van reizen. Het betekent tot elf keer minder uitstoot, dacht ik, als je met de trein in plaats van het vliegtuig komt. Dan scoren we eigenlijk tweemaal, toeristisch, en ook naar onze klimaat-awareness toe. Een treinreis duurt dan wel wat langer dan een vliegreis, maar anderzijds heb je ook het inchecken, het rijden naar de luchthaven, en eerlijk gezegd, als je op de trein zit kom je ook wat tot rust en kun je van alles lezen over Vlaanderen en de mooie steden die hier te bezoeken zijn. Ik denk dus dat het alleen maar een win-win is om daar alle opportuniteiten verder te onderzoeken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het bewonersonderzoek in de kunststeden door Toerisme Vlaanderen – 1037 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het nieuwe bewonersonderzoek van Toerisme Vlaanderen – 1187 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Op 16 januari werd het bewonersonderzoek van Toerisme Vlaanderen en de toeristische diensten van de steden Antwerpen, Gent, Leuven, Mechelen en Brugge voorgesteld. In het onderzoek werd gepeild naar de houding van de bewoners van deze kunststeden ten aanzien van het toerisme en de bezoekers in hun stad. In totaal namen zo'n zesduizend volwassenen deel aan het onderzoek, dat is toch wel een heel pak.

In de commissievergadering van 21 januari stelde de research manager van Toerisme Vlaanderen, Vincent Nijs, het onderzoek aan ons voor. De algemene conclusie is in ieder geval positief: 75 procent van de inwoners steunt ook echt het toerisme in zijn of haar stad en wil dat het belangrijk blijft. Ik hoorde dat ze blijkbaar in Mechelen het meest enthousiast zijn, maar daar is de impact van het toerisme misschien iets minder groot dan in een aantal andere steden die onderzocht werden. Het resultaat werd uitgevoerd op basis van 2017, dat was de vorige meting. Meer dan acht op de tien vindt ook dat hun stad een toeristische bestemming moet blijven. Dus tot zover het positieve nieuws.

Het blijkt wel dat we de impact van het toerisme op de lokale bevolking toch van nabij moeten opvolgen. Het aantal mensen die vinden dat de leefbaarheid in de stad vermindert door het toerisme, stijgt wel met 8 procent: van 19 procent in 2017 naar 27 procent in het recente onderzoek. Een op de zes inwoners geeft aan overlast te ervaren door het toerisme, in 2017 was dat nog een op de acht. Ook opvallend is dat slechts vier op de tien bewoners vinden dat ze voldoende betrokken worden bij het toerisme. 28 procent geeft zelfs expliciet aan dat ze meer betrokken willen worden.

Minister, hoe beoordeelt u de resultaten van het onderzoek?

Plant u bijkomende initiatieven om verder de vinger aan de pols te houden wat betreft de leefbaarheid, de draagkracht van toerisme voor onze inwoners?

Wat die sluimerende problemen en verwachtingen bij inwoners betreft, ligt ook een belangrijke rol weggelegd voor lokale besturen, vind ik persoonlijk. Zult u op basis van het onderzoek aanbevelingen en aandachtspunten communiceren naar die steden en gemeenten?

Tot slot gaven we de suggestie om in een onderzoek te bekijken wat de gevolgen zijn van Airbnb voor steden, en ook om overleg op te starten met Airbnb. U gaf toen aan die suggestie mee te nemen. Werden hiertoe al stappen gezet?

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): We hebben hier een aantal weken geleden inderdaad een interessante toelichting gekregen in verband met het tweede bewonersonderzoek van Toerisme Vlaanderen. Ik ga nu niet meer in op welke conclusies we

getrokken hebben, dat hebben we toen uitgebreid gedaan en ook mevrouw Talpe heeft er al naar verwezen.

Het brengt mij gewoon tot de volgende vragen voor u, minister. Welke conclusies neemt u mee uit de resultaten van deze tweede bewonersbevraging als indicator voor de toeristische draagkracht van Vlaanderen? Welke conclusies neemt u mee naar de beleidsbeslissingen die u zult nemen?

Tijdens die bespreking heeft de onderzoeker van Toerisme Vlaanderen aangegeven dat er weldra ook een bewonersonderzoek in de Westhoek en in Genk zal komen. Toerisme Vlaanderen stapt dus af van de redenering de bevraging tot de vijf kunststeden te beperken.

Minister, kunt u de voorliggende keuze om dit ook in de Westhoek en in Genk te doen, nader motiveren? Wanneer zullen die twee aanvullende bewonersbevragingen precies plaatsvinden? Biedt dit een mogelijkheid om de periodieke bevraging ook naar andere steden uit te breiden, bijvoorbeeld naar alle dertien centrumsteden? Ziet u nog andere mogelijkheden, zoals het opentrekken van de bevraging naar andere steden en gemeenten in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Voorzitter, zoals ik al eerder heb gesteld, is het draagvlak voor toerisme bij de bewoners voor mij zeer belangrijk. We kunnen dit een draagvlak voor duurzaamheid of voor bloeiende bestemmingen noemen, maar de draagkracht van al onze mooie plekken in Vlaanderen moet een gezonde balans zijn tussen wat de bewoners, de bezoekers en de kmo's belangrijk vinden.

We monitoren verschillende componenten van de zaak en de bewonersstudie vormt hier een belangrijk onderdeel van. We mogen dan ook fier zijn dat voor de studies van 2017 en 2019 ondertussen meer dan 11.000 Vlamingen in onze kunststeden hun mening hebben gegeven. Tevens zijn we tevreden dat de steun voor toerisme stabiel is gebleven. Precies 75 procent van de bewoners is het toerisme in eigen stad zeer genegen. Zij zijn vaak ook heel fier, maar terecht is aangehaald dat de bewoners ook kritischer zijn geworden ten aanzien van de druk en de mogelijke negatieve impact. Vooral in Brugge valt dit op, maar dat valt natuurlijk grotendeels te verklaren door het feit dat het grootste deel van de toeristen in de richting van Brugge trekt.

De bewoners worden steeds meer betrokken bij de nieuwe beleidskeuzes en bij de organisatie van het toerisme. Dat heeft als gevolg dat meer en meer mensen zich betrokken voelen. De resultaten van het onderzoek bevestigen dit, want 40 procent van de bewoners vindt hier voldoende bij te worden betrokken en de groep die zich onvoldoende betrokken voelt, is gedaald van 38 procent in 2017 tot 28 procent in 2019. We zien dit als een veeleer positieve evolutie, maar door de verhoogde betrokkenheid bij het toeristisch beleid en de toegenomen media-aandacht voor toerisme kijken de bewoners ook kritischer naar de impact van toerisme op de levenskwaliteit in hun stad.

De huidige bewonersstudies zijn het resultaat van een zeer goede samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en de stedelijke diensten voor toerisme. Ik ben van plan deze bewonersstudies in de kunststeden voort te zetten. Tevens zijn er plannen voor bewonersstudies in 2020 in Limburg en in de Westhoek, meer bepaald in Genk en in Ieper. Dit past in de samenwerking van Toerisme Vlaanderen met de hogescholen voor toerisme, in dit geval de Hogeschool PXL in Hasselt.

Het is nooit de redenering geweest enkel in de kunststeden bevragingen te houden. We zijn daar gestart omdat de nood er pertinent leek en omdat de lokale partners

erg openstonden voor deze samenwerking. Er moet immers een draagvlak bij de lokale beleidmakers zijn voor dergelijke studies.

Toerisme Vlaanderen zal deze vragen opnemen in andere bevestigingen van de brede Vlaamse bevolking over de effecten van toerisme. Toerisme Vlaanderen zal tevens alle kennis en methodologieën om de bewoners over toerisme te bevestigen ter beschikking van lokale spelers stellen. Waarschijnlijk zullen dus nog andere plekken volgen.

Deze studies passen in de kennisagenda van Toerisme Vlaanderen, die eind april 2020 wordt verwacht. Tijdens de toelichting bij de bewonersstudies door Toerisme Vlaanderen tijdens de vorige commissievergadering heeft de commissie gevraagd de kennisagenda voor de periode 2020-2024 aan de commissie voor te stellen. Het meetkader voor florerende bestemmingen hoort thuis in die kennisagenda. Het overleg met verschillende organisaties in Vlaanderen over de kennisagenda is op dit moment volop aan de gang. Ik stel voor het meetkader toe te lichten in de context van de kennisagenda, die tegen eind april 2020 wordt verwacht.

De lokale besturen zijn zich bewust van het belang van hun rol. De studies zijn bijvoorbeeld mee uitgevoerd op vraag van en in samenwerking met de stedelijke diensten voor toerisme. Op de resultaten wordt ook samengewerkt met de steden om de nodige inzichten te verwerven over het mogelijke lokale beleid. Dit soort studies en samenwerking biedt onze lokale besturen alvast de nodige steun om de draagkracht van onze bestemmingen de juiste aandacht te geven.

Daarnaast bevat de beleidsnota concrete instrumenten die ten dienste staan van de ondersteuning van het lokale niveau. Ik denk dan aan pilootprojecten, proeftuinen en thematische netwerken. Deze instrumenten kunnen een positieve impuls geven aan potentiële toeristische belevingen in Vlaanderen., zeker als we ze linken aan de verhaallijnen 'Vlaanderen, natuurlijk!', 'Vlaanderen fietsland', 'Erfgoedbeleving' en 'Culinair erfgoed en toekomst' uit mijn beleidsnota. We vergroten hiermee de slagkracht van de lokale besturen en lokale toeristische spelers en we zorgen ervoor dat toerisme een positieve impact kan hebben op gemeenschappen en plekken in Vlaanderen.

Daarnaast is er weldra overleg tussen mezelf en de schepenen van de kunststeden en eveneens tussen mezelf en de gedeputeerden.

In het bewonersonderzoek werden ook een aantal vragen gesteld specifiek over Airbnb. Merkwaardig genoeg blijkt tussen 10 en 16 procent van de inwoners hier nog niet van gehoord te hebben. Aan de bewoners die Airbnb wel kennen, werd gevraagd of toeristen die in een Airbnb logeren, voor meer overlast zorgen dan andere toeristen. Slechts 14 procent vindt dat Airbnb tot meer overlast leidt, 42 procent gaat niet akkoord en 44 procent is eerder neutraal. Over de vraag of het wonen in de stad duurder zou worden door de komst van Airbnb, zijn er grotere verschillen tussen de steden. Tussen 17 en 45 procent gaat hiermee akkoord: in Antwerpen 37 procent, in Gent 45 procent, in Leuven 31 procent, in Mechelen 17 procent en in Brugge 39 procent. Ik blijf dit thema uiteraard verder opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Dank u wel, minister, voor uw antwoord.

Toerisme is economisch heel belangrijk. Er wordt geld gespendeerd, het creëert jobs en het zorgt voor dynamiek. Ik ben gerustgesteld dat u de vinger aan de pols houdt wat betreft de draagkracht en het gevoel van de inwoners. Het is belangrijk dat zij toerisme blijven ondersteunen. Ik heb het ook tijdens de bespreking gezegd: als mensen terugkomen van hun reis met een positieve ervaring over de Vlamingen

bij wie ze in de buurt verbleven hebben, dan komen ze ook sneller terug naar Vlaanderen. Dat is belangrijk.

Ik ben ook heel blij dat u het onderzoek uitbreidt naar de Westhoek. Ik hoorde u Ieper vernoemen, de centrumstad van de Westhoek. *(Opmerkingen van minister Zuhal Demir)*

Het is belangrijk dat we ook verder kijken dan enkel de kunststeden. U weet dat de Westhoek met het herdenkingstoerisme een heel specifieke categorie toeristen aantrekt. Ik denk bijvoorbeeld aan de bendes Britse jongeren die ook naar mijn stad komen. Dan is het wel goed om te weten wat de inwoners daar eigenlijk van vinden. Als burgemeester van de stad Ieper denk ik echter wel dat alles oké is. Er zijn bij mij nog geen klachten binnengerold over extreme overlast.

U verwees ook naar de lokale besturen en naar wat ik aanhaalde. Zij zitten er met hun neus op, dus zij kunnen dat ongenoegen snel detecteren. Het is goed om te horen dat u daarrond enkele pilootprojecten of proeftuinen kunt opzetten om hun te leren daar beter mee om te gaan.

Ik heb ook verwezen naar een Airbnb in Palermo die zorgt voor een herinvestering om zo het maatschappelijk draagvlak te vergroten. Ik weet niet in hoeverre Vlaanderen ervoor openstaat om ook in die richting te gaan denken en om mee te gaan investeren. Dat gaat natuurlijk een stap verder en het gaat over steden waar de impact van toerisme veel groter is dan bij ons, maar ik zou het in ieder geval in het achterhoofd houden. Voor de rest dank ik u voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik denk dat uw beleidsnota inderdaad doorspekt is van mogelijkheden om toeristen te spreiden in tijd en ruimte, zelfs binnen de kunststeden. Als we de gouden driehoek wat uitbreiden met belevingen daarbuiten, dan hebben we dat al gedaan. Maar Vlaanderen is in zijn geheel aantrekkelijk en West-Vlaanderen en Limburg zijn bij uitstek de provincies waar het heerlijk wandelen en fietsen kan zijn en waar er nog heel wat onontgonnen troeven zijn.

Ik denk dat de thema's die u hebt uitgekozen, absoluut kansen bieden. Wij kijken uit hoe Toerisme Vlaanderen zal omgaan met de pilootprojecten. Welke pilootprojecten zullen ze zelf regisseren? Waar zullen ze proeftuinen in samenwerking met lokale besturen of met provinciale toeristische organisaties uitrollen? 'The proof of the pudding is in the eating'. Ik denk dat weldra de nodige criteria en richtlijnen aan de lokale besturen zullen kunnen worden gecommuniceerd.

Kennis is macht. Hoe meer onderzoeken er gebeuren, hoe beter wij kunnen inschatten. Het is goed dat we de bewonersonderzoeken en het draagvlak voor toerisme zullen uitbreiden tot de Westhoek en Genk. Als het kan in samenwerking met de hogescholen, is dat mooi meegenomen. Misschien zijn er nog regio's of plaatsen waar men eens moet nagaan in welke mate het draagvlak evolueert. Het is ook goed dat het wordt ingepast in alle studies die Toerisme Vlaanderen doet. In Vlaanderen is er een belangrijk kenniscentrum. Eind april is de kennisagenda er. We moeten hier dan eens van gedachten wisselen over die kennisagenda zodat we het goed kunnen opvolgen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Voorzitter, collega's, ik ben tevreden dat de beleidsnota die we hier voorgesteld hebben en het beleid rond toerisme dat we willen voeren, eigenlijk wel beantwoorden aan de bewonersbevraging. Als je de bewonersbevraging goed leest, vraagt men niet naar meer toeristen maar wel naar meerwaardezoekers:

toeristen die hier komen logeren, lekker eten en drinken – we hebben hier geweldige brouwerijen –, die de tentoonstelling van Van Eyck bezoeken, die misschien willen relaxen in de natuur of gaan fietsen. We zitten op een goed spoor met het beleid dat we de komende jaren willen voeren door niet zozeer massatoerisme naar hier te halen, maar wel de meerwaardezoekers die van de gastronomie willen genieten en misschien ook een souvenir willen kopen.

Ik heb een heel aangenaam gesprek gehad met de grote toerismeman van Bhutan, dat ook zeer sterk inzet op natuur en beleving. Ook zij willen geen massatoerisme maar willen ook de meerwaardezoekers aantrekken. Ik vond het interessant om met hem te spreken omdat wij in de beleidsnota Fietsland Vlaanderen en de natuur, zeker in West-Vlaanderen maar ook in de mooiste en grootste provincie, Limburg, willen meenemen. Wij hopen op die manier de verhaallijnen die er in het verleden waren rond de Vlaamse Meesters, verder te zetten. Ik nodig iedereen uit om naar de tentoonstelling van Van Eyck te gaan. Het is fenomenaal. De voorzitter is al geweest. Ook de ticketverkoop en het aantal bezoekers zitten goed, mede dankzij het beleid van mijn voorganger. We linken aan de verhaallijnen nu ook Vlaanderen Fietsland en Vlaanderen Natuur, de erfgoedbeleving en het culinaire. Ik denk dat we op een goed spoor zitten om een goed antwoord te hebben op de bewonersbevraging.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emily Talpe (Open Vld): Ik wil nog kort dit zeggen. U sprak over meerwaardezoekers. Ik denk dat er een evenwicht moet zijn. Enerzijds heb je die meerwaardezoekers, die inderdaad meer spenderen, maar anderzijds moet Vlaanderen natuurlijk openstaan voor jongeren, scholen en grotere groepen. Die worden ook groot en komen later misschien terug als meerwaardezoeker, dus ik denk dat we die combinatie zeker moeten omarmen.

Ik denk ten slotte dat we op één lijn zitten. Toerisme zit in de lift, maar laat ons die draagkracht gewoon goed bewaken.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Het klopt inderdaad dat we daarvoor niet altijd meer toeristen moeten hebben, maar wel de juiste. Dat gaat dan inderdaad over die meerwaardezoekers, maar ook – ik sluit me aan bij mevrouw Talpe – over jongeren of bepaalde doelgroepen die op de lange termijn interessant kunnen zijn. Ik denk dat we de woorden 'duurzaam toerisme' ook op die manier moeten interpreteren.

We werken duidelijk met thema's. Wat het thema cultuurerfgoed betreft: dat heb je in de kunststeden, maar dat heb je ook in alle dorpen, regio's en landschappen van Vlaanderen. We kunnen onze kastelen en abdijen hier zeker ook voor inzetten. Dan heb je ook onze gastronomie en, nieuw deze legislatuur, de link met natuur.

Aan de andere kant moeten we er wel goed over waken dat wat lokale of provinciale besturen doen, van belang is voor de regio's. We moeten bewaken dat zij bij hun kerntaken blijven en dat zij die extra laag verzorgen. Toerisme Vlaanderen moet zich natuurlijk vooral profileren op zaken die vooral Vlaanderenbreed interessant zijn en die ook internationale toeristen kunnen aantrekken. Ik denk dus dat het twee- of drietrapsgewijs moet gebeuren. Vlaanderen moet dat Vlaanderenbrede kader ontwikkelen en, bijvoorbeeld als we het hebben over fietsroutes, nadenken over die routes die internationale toeristen aanspreken. Die zaken die echt van belang zijn voor Vlaanderen, moeten we gaan verbinden. Lokale besturen kunnen daar dan weer een laag bovenop leggen en zaken die ook regionaal van belang zijn, in de verf zetten. Ik denk dat dat een spel is dat samen gespeeld moet worden. Ik hoop dat iedereen daar graag aan mee wil werken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de mogelijkheden van het fietstoerisme – 1074 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, het woord 'fietstoerisme' is deze namiddag al meermaals gevallen. Mijn excuses aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers uit andere provincies, maar ik verwijs opnieuw naar een onderzoek uit West-Vlaanderen. Vlaanderen Fietsland is een van de belangrijke verhaallijnen waarop u deze legislatuur terecht zult inzetten. We steunen dit absoluut.

Ik vind de resultaten interessant van een schets die Westtoer heeft laten opmaken van de recreatieve fietser in West-Vlaanderen in 2018. Eerst en vooral zien we duidelijk dat het fietstoerisme in de lift zit. In 2018 heeft maar liefst 5,1 miljoen fietsers gebruikgemaakt van het recreatieve fietsnetwerk. Er zijn ook enkele opvallende cijfers. Zo is de gemiddelde leeftijd van de recreatieve fietser in West-Vlaanderen 55 jaar, bestaat de helft van de gezelschappen uit koppels en fietst slechts 11 procent met kinderen. Ook de opmars van de elektrische fiets zien we met 44 procent duidelijk naar voren komen. Dat is iets meer dan de klassieke stadsfiets, die op 41 procent strandt. We zien eenzelfde trend in andere provincies. In de provincie Antwerpen is in 2018 ook een grote fietsenquête gehouden. Daar blijkt de gemiddelde leeftijd 50 jaar te zijn en zien we ook een toename van de e-bike.

Minister, gezien uw engagement ten aanzien van Vlaanderen Fietsland zou ik u naar aanleiding van die onderzoeken een aantal vragen willen stellen. Volgens mij tonen die cijfers aan dat er wat groeimarge is om het jonger publiek met betrekking tot het fietstoerisme te bereiken. Wilt u in dit verband specifieke initiatieven nemen? Ook het belang van elektrische fietsen is hier al enkele malen aangehaald. Ik weet niet hoe u daar verder op wilt inspelen. Zoals daarnet ook al is aangehaald, zien we in het rapport dat niet iedereen altijd even tevreden is over het fietscomfort en de infrastructuur, zoals de kwaliteit van het wegdek en van de rustbanken. Als we het fietstoerisme willen laten groeien, moeten we hier ook op inzetten. Mijn laatste vraag is of u ook overleg plant met de minister van Mobiliteit en met de provincies.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Na de goedkeuring van de beleidsnota is het agentschap Toerisme Vlaanderen aan de slag gegaan om dit te vertalen naar een concrete meerjarenplanning van acties, projectoproepen en budgetten. Deze oefening wordt in de komende weken afgerond. Het is dus nog even te vroeg om al specifieke initiatieven te noemen. Ik kan u echter wel meegeven dat ik aan de onderwerpen 'jongeren' en 'elektrische fietsen' de nodige aandacht zal schenken.

Wat uw volgende vraag rond dat rapport van Westtoer over fietstoerisme betreft: fietstoerisme is inderdaad bij uitstek een aangelegenheid waarbij meerdere partners op verschillende beleidsniveaus betrokken zijn, Vlaams, provinciaal en lokaal. Enkel wanneer alle neuzen in dezelfde richting staan, zal deze ambitie ook slagen.

Vanuit Toerisme ben ik zeker ambitieus op het vlak van fietstoerisme, omdat ik denk dat dat deels tot ons DNA behoort. Maar ik wil ook duidelijk zijn: elke partij moet zijn of haar verantwoordelijkheid opnemen. Zo is het bijvoorbeeld niet de taak van Toerisme Vlaanderen om te investeren in de kwaliteit van het wegdek of in de heraanleg van een of ander al dan niet lokaal plein. Daarvoor zal inderdaad overleg nodig zijn met mijn collega-minister bevoegd voor de mobiliteit, maar ook

zeker met de provincies. Ik denk dat ik binnenkort sowieso een overleg heb met de gedeputeerden die bevoegd zijn voor het toerisme in alle provincies, en dan zal dit ook zeker aan bod komen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik denk in ieder geval dat de provincies en de lokale besturen daarin zeker een partner willen worden, om die infrastructuur mee aan te pakken. Ik ben heel tevreden dat u ook mogelijkheden ziet om de twintigers, de dertigers, gezinnen met kinderen wat meer te prikkelen om met de fiets te reizen in eigen streek, in Vlaanderen. Die trend is eigenlijk al ingezet, want we zien dat fietsen steeds hipper wordt. In het buitenland kan ik bijvoorbeeld verwijzen naar de High Line in New York, maar we moeten het zelfs zo ver niet gaan zoeken: in Limburg heb je Fietsen door de Bomen – dat werd onlangs ook nog door Toerisme Vlaanderen ondersteund. We hebben ook goud behaald op de International Design Awards in Los Angeles met de fietsbrug. Dat zijn allemaal zaken die jongeren kunnen aantrekken, dat is ook heel Instagramwaardig. We moeten die elementen zeker ook meenemen, die good practices, en dan kunnen we dat ook samen met de provincies uitrollen, want zij zijn ongetwijfeld ook partner. En de elektrische fiets is heel 'hot', zeker ook bij een ouder publiek en waar het wat meer heuvelachtig is, en er zitten dan ook heel wat opportuniteiten in. In ieder geval bedankt voor uw bevestigend antwoord.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Ik wil mij aansluiten bij collega Talpe, ik denk dat het zeer belangrijk is. Ik ben ook blij van u te horen, minister, dat uw beleidsnota in een meerjarenplanning gegoten wordt. Ook uw focus op jongeren en e-bikes lijkt me belangrijk. Maar laat ons ook die langeafstandsfietsroutes, die landelijke fietsroutes, die in eerste instantie bedoeld zijn voor de recreatieve meerdaagse fietstochten, niet vergeten. Ook de iconroutes, zeker ook bij ons in de Vlaamse Ardennen, lijken mij iets dat we echt moeten gaan uitrollen. Ik sluit mij dus aan bij het enthousiasme over uw plannen voor de volgende jaren.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Ik wil ook nog kort aansluiten, omdat we, als het over fietsen gaat, natuurlijk allemaal enthousiast zijn. Minister, ik hoor u zeggen dat het uiteraard niet de taak is van Toerisme Vlaanderen om voor goede, veilige fietspaden te zorgen. Dat is zeker juist, maar Toerisme Vlaanderen kan niet verder als die fietspaden niet voldoende breed en fietsveilig zijn. Daarom zou ik u willen vragen of u toch geregeld structureel overleg kunt hebben met uw collega van Mobiliteit om op de juiste manier te investeren in de juiste fietspaden op de wegen die voor dat toerisme ook zo belangrijk zijn.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Zoals ik ook in mijn antwoord gezegd heb, zal ik uiteraard in overleg gaan met mijn collega van Mobiliteit in verband met de fietspaden.

Ten tweede ben ik het eens met wat de collega's hier zeggen. Ik denk echt wel dat Vlaanderen Fietsland voor Toerisme Vlaanderen een belangrijke hefboom is om ook toeristen vanuit Nederland, Duitsland, Frankrijk richting Vlaanderen te trekken, en dat kan dan overal zijn – de collega verwijst naar de Vlaamse Ardennen.

Ik ben zeer blij dat de parlementsleden enthousiast zijn. Dat wil zeggen dat we er zo snel mogelijk werk van moeten maken.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): We moeten de volgende jaren de resultaten opvolgen om na te gaan of de trend van de verjonging effectief wordt ingezet. We moeten de vinger aan de pols houden. Ik zou graag de resultaten en de cijfers zien omdat ik denk dat er veel potentieel is. Het is ook gezond voor jong en oud om op de fiets te zitten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impact van het coronavirus op het toerisme – 1114 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impact van het coronavirus op het toerisme – 1167 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het coronavirus was de laatste dagen niet meer weg te denken uit het nieuws. Vanmorgen nog maakte minister De Block bekend dat er in ons land een eerste besmetting is. Het gaat om een Belg die recent werd gerepatriëerd uit Wuhan en sindsdien in quarantaine verbleef.

In China waar het virus uitbrak, zouden al ruim 20.000 mensen besmet zijn en het dodental is wereldwijd opgelopen tot 426. De gevolgen van het uitbreken van het virus worden steeds zichtbaarder, ook voor de toeristische sector. Inkomend toerisme uit China is dan wel geen gigantisch groot deel van de inkomende nationaliteiten, dus in absolute cijfers zal de impact hopelijk beperkt blijven. In Brussel gaat het bijvoorbeeld om slechts 5 procent van de overnachtingen, in Vlaanderen waren er in 2018 161.717 aankomsten van Chinese toeristen. Dat is de negende plek wat nationaliteiten betreft. Het aandeel van Chinese toeristen groeit wel gestaag, dus mogelijkerwijze vallen de gevolgen zwaarder uit dan initieel gedacht, omdat Chinese reisbureaus op overheidsbevel geen pakketreizen meer mogen verkopen.

Minister, hoe schat u de gevolgen van het coronavirus in voor het Vlaamse toerisme?

Zullen er samen met Toerisme Vlaanderen maatregelen worden genomen voor toeristen die toch uit China komen, al dan niet via een eerdere omweg in andere landen?

Bent u op de hoogte van de preventieve maatregelen die Brussels Airport zal nemen voor de epidemie en op welke manier zullen deze gevolgen hebben voor uitgaande Belgische toeristen?

Hebt u een zicht op de impact op het toerisme vanuit Vlaanderen naar China? Is er overleg geweest hierover met de minister-president en de bevoegde collega's op federaal niveau?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Voorzitter, mijn vraag is intussen achterhaald. Er zijn nieuwe cijfers. Intussen zijn er 426 doden en meer dan 20.000 mensen besmet.

Ik zal heel bondig zijn en onmiddellijk tot mijn vraag komen.

De impact op het toerisme is, denk ik, niet te onderschatten, ook al zijn er maar 160.000 Chinese toeristen. De werkgelegenheid van heel wat mensen hangt van hen af.

Minister, is er overleg tussen u als minister van Toerisme en de minister van Volksgezondheid over het nemen van eventuele maatregelen om toeristen die reizen van en naar China te beschermen? Plant u bijkomend overleg wanneer de verspreiding van het virus zou toenemen?

Zult u de impact van deze gezondheids crisis op het toerisme in Vlaanderen nagaan? Zo ja, op welke manier zult u dit doen? Welke maatregelen neemt u in overweging om de minderinkomsten op vlak van toerisme te compenseren?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Voorzitter, Ik heb dit uiteraard even met de minister-president nagekeken. Hem is in deze commissie ook een vraag om uitleg hierover gesteld en we hebben dit wat op elkaar afgestemd.

Als naar de economische impact op het toerisme wordt verwezen, is het voor mij persoonlijk en als minister bevoegd voor het toerisme zo dat de volksgezondheid op alles voorgaat, punt aan de lijn. Daar wil ik duidelijk over zijn. De economische impact op het toerisme komt pas in een volgend stadium in het vizier. Ik denk dat we het daarover allemaal eens zijn.

De economische impact lijkt me op dit moment al bij al beperkt. Vlaanderen ontvangt elk jaar meer dan 14 miljoen bezoekers, waarvan slechts 112.000 of 0,8 procent Chinese reizigers zijn. Enkel de aanbieders die zich voornamelijk op de Chinese markt hebben gespecialiseerd, zouden misschien enig effect kunnen ondervinden. Ik zeg dit uiteraard op basis van de huidige stand van zaken. Indien de situatie tot een grootschalige internationale crisis zou escaleren, zullen we uiteraard bijkomende maatregelen moeten nemen.

Wat we wel al doen, is inzetten op andere herkomstmarkten. Het agentschap Toerisme Vlaanderen heeft de beschikbare middelen geheroriënteerd. We mogen immers niet vergeten dat er niet enkel een daling van het aantal Chinese reizigers naar het buitenland is. Er is ook een daling van het aantal buitenlandse reizigers naar China, en hier liggen kansen om een daling van het aantal Chinese bezoekers te compenseren.

De FOD Buitenlandse Zaken raadt reizen naar China momenteel af. Dit lijkt me een correct advies. Men moet het gevaar ook niet opzoeken. In China zelf hebben de Chinese autoriteiten beperkingen opgelegd voor het reizen van en naar getroffen gebieden. De Belgische reizigers in de getroffen gebieden zijn onlangs geëvacueerd en worden momenteel in het militair ziekenhuis in quarantaine gehouden.

Wat inkomende toeristen betreft, is het zo dat Vlaanderen, in dit geval Toerisme Vlaanderen, niet bevoegd is om zelf maatregelen te nemen. Deze maatregelen zijn een exclusief federale bevoegdheid, waarbij in eerste instantie de FOD Binnenlandse Zaken en de FOD Volksgezondheid betrokken zijn. Ik kan in dit verband alvast mededelen dat België en de meeste andere landen van de Schengenzone tot 9 februari 2020 geen visa aan Chinese onderdanen meer zullen verlenen. Het crisiscentrum van de FOD Binnenlandse Zaken heeft in verband met deze zaak meegedeeld de aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie toe te passen. Controles op de luchthavens behoren niet tot het arsenaal aan maatregelen die de Wereldgezondheidsorganisatie aanraadt.

Hoewel Vlaanderen niet zelf bevoegd is, wil ik niet passief afwachten. Ik heb de federale minister van Binnenlandse Zaken en de federale minister van Volksgezondheid alvast aangeschreven met de dringende vraag deze crisis ernstig te nemen alle

nodige maatregelen te bekijken om te vermijden dat dit virus België wordt binnengebracht. Zoals daarnet is opgemerkt, kunnen reizigers uit China ook via een ander land België binnenkomen. Een afstemming op Europees vlak lijkt me dan ook aangewezen. Ik zal ook mijn collega's in de Vlaamse Regering op het hart drukken de Vlaamse bevoegdheden ter zake maximaal te benutten om een eventuele verspreiding van dit virus in Vlaanderen te verhinderen.

Wat het toerisme in Vlaanderen zelf betreft, hebben we de promotie op de Chinese markt tot nader order op een lager pitje gezet en focussen we in de eerste plaats op sensibilisering en preventie. Het team in Beijing heeft de nodige informatie ter beschikking gesteld van Chinese touroperators die op dit moment reizigers in Vlaanderen hebben. Die informatie beschrijft wat ze moeten doen indien ze denken met het coronavirus besmet te zijn.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emily Talpe (Open Vld): Minister, de hoofdzaak is inderdaad terecht dat we het virus zo snel mogelijk met een degelijk vaccin kunnen indijken. Het is goed te horen dat u de andere beleidsniveaus en uw federale collega's de hand reikt, zodat de strijd samen kan worden aangegaan om een verspreiding tegen te gaan.

Het komt misschien wat raar over, maar in vergelijking met de totale instroom hebben 160.000 reizigers maar een beperkte instroom. Gelukkig gaat het slechts om een beperkte groep die hier instroomt.

De timing is wat pijnlijk. We spreken hier natuurlijk over toerisme terwijl de gezondheid van veel mensen op het spel staat, maar we hebben net de tentoonstelling 'Van Eyck. Een optische revolutie', die in China heel succesvol is onthaald. De Chinese krant Global Times heeft de stad Gent eind 2019 vermeld als een van de meest geliefde steden voor gezinnen om op vakantie te gaan. Een ander magazine heeft Vlaanderen eind 2019 bestempeld als een kunst- en cultuurbestemming bij uitstek. Dat is jammer, maar het is wat het is. Het belangrijkste is dat we het virus zo snel mogelijk indijken en de situatie normaliseren.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): De volksgezondheid gaat uiteraard voor, maar het is wel onze taak hier in de commissie Toerisme om toch even te peilen of er op dat vlak stappen worden gezet. Het is in dat opzicht dat wij die vragen stellen. Uiteraard hangt u af van de federale collega's, en ook een beetje van de collega's hier, voor het verdere verloop. We volgen het op. Laten we hopen dat die uitbreiding kan worden ingedijkt.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): De volksgezondheid staat inderdaad op de eerste plaats, en daarvoor is vooral de federale overheid bevoegd. We moeten dus opvolgen wat de richtlijnen daar zijn. Het is natuurlijk hier in deze commissie dat we moeten bekijken of dat ook gevolgen heeft voor ons toerisme. Ik onthoud dat dat vandaag beperkt is, maar als die crisis nog maanden aansleept, dan zullen er wellicht wel degelijk gevolgen zijn voor het toerisme.

In de vorige legislatuur hadden we de aanslagen, die ook onmiddellijk hun impact hadden op het toerisme, maar ik heb ook geleerd dat de sector veerkrachtig genoeg is om daar snel van te herstellen, en ook dat we vooral geen paniekvoetbal mogen spelen. Ook in dezen is het dus goed dat we dit volgen, dat we geen paniekvoetbal spelen, maar blijven monitoren. Als de problemen aanhouden en we kunnen het virus niet onmiddellijk indijken, dan zullen we daar wel eens naar moeten kijken. Zoals u echter zegt, zijn er altijd mensen die dan andere oorden

opzoeken in plaats van naar China te gaan, en er is misschien een mogelijkheid om die mensen naar Vlaanderen te halen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, als ik de diverse tussenkomsten hoor, dan denk ik dat we allemaal op dezelfde lijn zitten. In dezen gaat het over 0,8 procent. De economische impact lijkt me op dit moment al bij al dus redelijk beperkt. Ik kan niet genoeg benadrukken dat de volksgezondheid vooropstaat. Dat virus is er. Ik vind dat we geen risico's moeten nemen ter zake. Daarom zal ik vanuit mijn bevoegdheden ook de federale collega's aanspreken, maar ik denk dat elke minister dat wel zal doen, om alles op alles te zetten opdat dit virus zich hier in Vlaanderen niet zou verspreiden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Van Eyckjaar – 1186 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, minister, van 2018 tot 2020 organiseert Toerisme Vlaanderen een overvloed aan activiteiten en evenementen die bezoekers van over de hele wereld moeten verleiden om de Vlaamse meesters en hun werken in Vlaanderen, de plaats waar ze ook werden gemaakt, te komen verkennen. Het project van de Vlaamse Meesters richt zich op het leven en de nalatenschappen van Van Eyck, Bruegel en Rubens, die actief waren in de 15e, 16e en 17e eeuw, evenals vele andere opmerkelijke kunstenaars van die tijd. In heel Vlaanderen werden aanzienlijke infrastructuurinvesteringen gedaan om een optimale bezoekerservaring te bieden. Aanvullend op die infrastructuurwerken is een programma van hoogwaardige evenementen en tentoonstellingen met internationale uitstraling opgezet.

Na het Rubensjaar in 2018 en het afgelopen jaar, toen Bruegel in de schijnwerpers stond, plaatsen we nu onze schijnwerpers op het leven en de werken van Jan Van Eyck, ook naar aanleiding van de voorziene terugkeer van het Lam Gods naar de Sint-Baafskathedraal in Gent. Om het meesterwerk dat Jan Van Eyck samen met zijn broer Hubert maakte voor de Sint-Baafskathedraal, professioneel te ontsluiten, investeert de Vlaamse overheid via Toerisme Vlaanderen in een state-of-the-art bezoekerscentrum dat dit najaar eindelijk zal worden geopend.

Minister, op 23 januari jongsleden werd het Van Eyckjaar in uw bijzijn officieel op gang getrapt met een persmoment op de luchthaven van Zaventem, aan een van de twee gates die voor de gelegenheid in een Van Eyckjasje werden gestoken.

Afgelopen weekend ging dan de tentoonstelling rond Van Eyck in het Gentse Museum voor Schone Kunsten (MSK) van start.

Kunt u een aantal in het oog springende promotieacties toelichten die Toerisme Vlaanderen met inbegrip van de eigen buitenlandkantoren de afgelopen jaren georganiseerd heeft en ook de komende weken eventueel nog zal organiseren om het Van Eyckjaar bij de buitenlandse culturele meerwaardezoeker onder de aandacht te brengen?

Op welke manier krijgt het Van Eyckjaar precies uitwerking op de luchthaven van Zaventem? Voorziet Toerisme Vlaanderen naast de aankleding van die twee gates nog andere Van Eyckbelevingselementen in het luchthavengebouw?

Kunt u een overzicht geven van concrete acties die Toerisme Vlaanderen samen met private partners heeft weten op te zetten om de Vlaming te enthousiasmeren over de Vlaamse meester Jan Van Eyck, in het kader het lokaal ambassadeurschap rond de Vlaamse Meesters?

Hoe evalueert u de samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en de stad Gent inzake de voorbereiding en concrete uitwerking van het jaarprogramma vol evenementen rond Van Eyck?

Hoewel de nadruk op oude kunst ligt, vertelt het Vlaamse Meestersproject een relevant hedendaags verhaal aan de hand van verschillende crossovers naar andere kunstdisciplines, waaronder hedendaagse kunst, muziek, dans, stripboeken en culinaire kunst. Kunt u een aantal concrete voorbeelden geven van mogelijke cross-overs?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u voor uw vraag.

Toerisme Vlaanderen en alle partners in dit programma zetten uiteraard alle zeilen bij om dit programma onder de aandacht van binnen- én buitenlandse bezoekers te brengen. Ikzelf ben afgelopen week ook drie keer in de mooie stad Gent geweest, maar ook op de luchthaven, waar ik mee kussens heb uitgedeeld. Wij proberen echt iedereen te mobiliseren.

Nu, ik som een aantal in het oog springende campagnes op. Er is 'Be adored in the Ghent Altarpiece'. Eind januari was er de internationale persreis, waarbij tussen 120 en 125 internationale journalisten de expo 'Een optische revolutie' in het MSK bijwoonden, aangevuld met extra excursies naar Brugge. Het was ongezien dat hier zoveel internationale pers aanwezig was en het is natuurlijk ook wel goed dat Vlaanderen daarin investeert, want uiteindelijk schrijven zij de artikels. The Guardian gaf de expositie bijvoorbeeld vijf sterren en ik moet zeggen dat ik daar zeer trots op ben. Het is dus goed dat we daarop inzetten.

Er was de Brafa-Kunstlezing (Brussels Art Fair) in Moskou, die Toerisme Vlaanderen eind 2019 mee organiseerde. Hiermee bereikten we een tachtigtal galerijhouders, museumcuratoren, academici, reisagentschappen enzovoort. Daarnaast was er ook een thematische uitzetting op het Russische kanaal TV Kultura. Er vonden ook andere internationale persevents plaats in het najaar van 2019, onder andere in Madrid, Londen en Parijs. Ook deze events hebben geleid tot verschillende pers-artikels.

Dan was er de native advertising, een vorm van betaalde content marketing waarbij een merk content aanlevert met een gelijkaardige vorm en functie als die van de redactionele content. Toerisme Vlaanderen sluit ook mediadeals met verschillende toonaangevende culturele magazines om in januari en februari 2020 zichtbaar te zijn met artikels, video enzovoort over Van Eyck en de programmatie in 2020. In Duitsland gaat het om 'Monopol' en 'kultur.west', in Spanje om 'Unidad Editorial' en 'Podium Podcast', in Italië om 'Touring' en 'Sky Arte' en in het VK om 'Culture Trip'.

Op welke manier krijgt het Van Eyckjaar precies uitwerking op de luchthaven van Zaventem? Het Van Eyckjaar werd op 23 januari 2020 officieel op gang getrapt. Dit gebeurde in samenwerking met Cultuur Gent, het MSK in Gent, Visit Gent, Brussels Airlines, Brussels Airport en Toerisme Vlaanderen. Er was die dag ook heel wat volk aanwezig bij die activiteit. We hebben toen kussens uitgedeeld, bijvoorbeeld aan toeristen die naar Madrid gingen. Toen ik hun vroeg 'Do you know Van Eyck?', antwoordden ze bijna allemaal: 'Yes, yes, we know. It's a Flemish painter.' Daarmee wil ik gewoon maar zeggen, collega's, dat ik er helemaal vol van

ben, en terecht ook, want dat is een belangrijke ambassadeur voor Vlaanderen in het buitenland. Met hem hebben we goud in handen en wij moeten dat ten volle promoten. Van Eyck is iets van ons allemaal, van Vlaanderen.

Het komende jaar bundelen we de krachten voor tal van projecten en promotionele activiteiten rond Van Eyck. Zo zijn er themavluchten vanuit verschillende Europese bestemmingen en acties voor trouwe Brussels Airlinesklanten. Twee gates werden voor de gelegenheid in een Van Eyckthema gestoken en vertrekkende passagiers van dertig Brussels Airlinesvluchten kregen bij hun vertrek een uniek Van Eyck-gadget overhandigd. Naast de gates worden aan de bagagebanden ook filmpjes van Van Eyck getoond op veertien schermen. Die ben ik zelf ook gaan bezichtigen. Dat is ideaal als toeristen staan te wachten. Ik weet niet hoe jullie zijn tijdens het wachten, maar ik kijk dan altijd naar de schermen en dan is het wel tof als de promo rond Van Eyck daarop getoond wordt.

Toerisme Vlaanderen ging verschillende partnerships aan om de Vlaamse Meesters in 2020 ook bij de Vlaming in de spotlight te zetten. Zo is er een partnership met Brussels Airport en Brussels Airlines, zoals hierboven omschreven, maar is er ook een samenwerking met verschillende publieke partners zoals de VRT, De Lijn en de NMBS.

Wij hebben voor 2020 nog geen concrete acties uitgerold, maar er zitten er een aantal in de pijplijn. We gaan hier ook nog even mee wachten tot de Van Eyck-drukke wat geluwd is. Ik denk bijvoorbeeld ook aan scholen. Als scholier moet je dit zeker gezien hebben.

In 2019 werden een aantal acties uitgewerkt. Zo werd Brussel-Centraal even Bruegel-Centraal, De Lijn had de Bruegelbus en de op de VRT stond Dagelijkse Kost een week lang in het teken van Bruegel: Dagelijxe cost.

De stad Gent zet er op haar beurt ook stevig op in om ondernemers te betrekken bij het van Eyckjaar. Al meer dan zeventig Gentse makers engageerden zich om een product of ontwerp te maken geïnspireerd op het Lam Gods. Het zijn stuk voor stuk gepassioneerde vakmensen die, net zoals Jan Van Eyck in de 15e eeuw, met veel zorg, kennis en geduld het ambachtelijk meesterschap in leven houden. De Van Eyckmakers beoefenen heel uiteenlopende ambachten, waardoor er een grote diversiteit aan unieke producten zal zijn, waaronder juwelen, hoeden, boeketten, bier, tapijten, sjaals, handtassen, keramiek en glaswerk. Ook het culinair aanbod is trouwens enorm. Als ik het goed heb, werkt de Gentse topchef Olly Ceulenaere ook aan een project. Wat ik tot nog toe heb gezien, is heel mooi.

Het aanbod is dus enorm en de exclusieve producten zullen vanaf februari 2020 te koop worden aangeboden in de Lakenhalle onder het Belfort. De shop wordt uitgebaat in samenwerking met de Stadswinkel en Historische Huizen Gent. Naast een unieke conceptstore wordt de Lakenhalle ook het meetingpoint voor het themajaar 'OMG! Van Eyck was here'. Zo wordt de locatie het startpunt van een aantal activiteiten en kunnen bezoekers er ook terecht voor informatie.

Wat uw vierde vraag betreft: de samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en Gent was een zeer positieve samenwerking. Toerisme Vlaanderen investeerde sterk in twee grote hefboomprojecten: de tentoonstelling in het MSK en het nieuwe bezoekerscentrum voor het Lam Gods in de Sint-Baafskathedraal. Dat zijn twee sterke trekpleisters, die ook een grote internationale aantrekkingskracht hebben. De stad Gent is vervolgens volledig mee op de kar gesprongen om het Van Eyckjaar in Gent te laten schitteren met heel wat grote initiatieven. Ik vind dat de stad dat heel goed, slim en breed heeft aangepakt. Mijn felicitaties daarvoor, ook voor de mensen die daar dag in dag uit mee bezig geweest zijn.

Ik denk aan de digitale ervaring 'Lights on van Eyck' in de Sint-Niklaaskerk, maar ook aan kleinere initiatieven die sterk inzetten op lokale participatie, waardoor er ook een

volledig cultureel programma is voor de Gentenaar zelf. Zo zorgt Gent met het 'OMG! Van Eyck was here'-programma dat het project in de stad leeft en dat er werk wordt gemaakt van een groot lokaal draagvlak. Er is ook 'Van Eyck in de wijk'. Projecten die kunnen rekenen op een sterk lokaal engagement en gedragen worden door de lokale gemeenschap, bieden de grootste garantie op succes. Ik moet zeggen dat ik die drie keer dat ik in Gent was, toch heel veel enthousiaste Gentenaren heb ontmoet die zeer terecht heel fier waren op het Van Eyckjaar en die er ook heel veel van verwachtten. Ik blijf er wel bij dat Van Eyck geboren is in Limburg, maar dat terzijde.

Wat uw vijfde vraag betreft, is het inderdaad zo dat het Vlaamse Meestersproject een relevant hedendaags verhaal vertelt, met de crossovers naar andere kunst-disciplines enzovoort. Er zijn dit jaar een hele reeks hedendaagse projecten die aan de slag gegaan zijn met het werk van Van Eyck. Ik geef hieronder enkele voorbeelden van projecten die te bewonderen zijn in Gent. Je hebt 'Lights on Van Eyck', een magisch multimediaal spektakel; 'Kleureyck' in het Design Museum Gent is zeker ook een aanrader; Gentse Floraliën 2020; 'OMG! Seven Senses Tour', een unieke zintuiglijke stadswandeling waarbij je onder leiding van een Gentse gastheer of gastvrouw het erfgoed van de stad ontdekt via je vijf zintuigen enzoverder. Het volledige programma met concerten, street art en zelfs een Van Eyckmarathon is terug te vinden op de website van Visit Gent.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik dank u voor het zeer uitgebreid antwoord. Het toont natuurlijk aan dat we heel gecoördineerd en in goede samenwerking fantastische resultaten kunnen halen. Ik hoop dat Van Eyck de nodige bezoekers naar Vlaanderen brengt.

De promotie op voorhand is natuurlijk zeer breed. De combinatie van zowel persreizen als betaalde marketing en andere campagnes werkt: het 'full option'-programma. We concentreren ons zeer goed op de doelgroep. We weten zeer goed in welke landen er culturele meerwaardezoekers zijn. Het is dan ook daar dat we de persreizen organiseren en de journalisten uitnodigen.

De luchthaven is de ingang van Vlaanderen voor de culturele meerwaardezoekers die in een Van Eyckbad worden ondergedompeld. Het geeft aan dat Vlaanderen een wel zeer belangrijk programma te bieden heeft.

Er zijn ook de acties met de private partners. U zegt dat er een zeer goede samenwerking is met Brussels Airport en Brussels Airlines met al concrete acties. Er is ook een samenwerking met de VRT, De Lijn en de NMBS. Kunt u zeggen wat die samenwerking precies inhoudt of is het iets waaraan we, eens de gekte van de opening van het Van Eyckjaar voorbij is, aandacht aan gaan besteden?

De stad Gent werkt zeer goed mee. Als je het lokaal draagvlak vindt waarbij je samenwerkt met ondernemers, met mensen uit Gent, word je fier op het hele project en word je een ambassadeur. Gent heeft ook zeer goed ingezet op de crossovers om de link te leggen tussen de Vlaamse meester Van Eyck met schitterende werken en wat wij vandaag te bieden hebben op vlak van mode, design, gastronomie. Het is Vlaams vakmanschap en Vlaams meesterschap dat mee in de kijker wordt gezet. Het beperkt zich – bij de opening logisch – tot Gent. Zijn er ook andere steden of plaatsen in Vlaanderen waar men ook inzet op het Van Eyckjaar en waar men dan een graantje kan meepikken van de toeristen die in Gent komen? Laat ze een paar nachten langer in Vlaanderen blijven en laat ze kennismaken met Vlaanderen, dat ietsje meer is dan Gent.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Als Gentenaar kan ik hier niet wegblijven. Ik moet toegeven dat ik best wel fier ben op wat er in Gent rond Van Eyck gebeurt. Wat mij betreft, kunnen er niet genoeg initiatieven worden genomen.

Naar aanleiding van de festiviteiten rond Bruegel is er zelfs een Bruegelvliegtuig beschilderd. Ik vroeg me af of u eventueel op de hoogte bent van zulke initiatieven rond Van Eyck?

Minister Zuhal Demir: Ik denk het niet. Ik heb op de luchthaven een rondleiding gehad, maar dat was er niet. Ik denk dat ze de focus op Bruegel hebben gelegd. Uiteraard zijn er heel wat andere dingen rond Van Eyck.

Wat de concrete acties met de NMBS en De Lijn betreft, dacht ik dat er nog een aantal acties in de pijplijn zitten. Ik zou moeten vragen welke exact. Ze moeten nog worden uitgerold. Het was de bedoeling om even te wachten tot de drukte en de Van Eyckgekte wat geluwd was.

Ik weet ook dat er in april in Brugge een aantal tentoonstellingen zullen lopen, maar ik kan nu geen precieze gegevens geven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.